

Regeringens proposition

2008/09:174

Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m.

Prop.
2008/09:174

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 16 mars 2009

Fredrik Reinfeldt

Åsa Torstensson
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Sedan den 1 augusti 2007 ska EG-förordningen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) tillämpas. En gruppering är en juridisk person med syfte att underlätta och främja territoriellt (gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt) samarbete. En gruppering kan bildas av bl.a. stater, kommuner och statliga förvaltningsmyndigheter enligt de närmare förutsättningar som anges i förordningen. En gruppering kan bl.a. ha som uppgift att förvalta program och projekt för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU genom strukturfonderna. I propositionen lämnas förslag till en ny lag med kompletterande bestämmelser som fordras för förordningens tillämpning i Sverige. Det föreslås vidare ändringar i bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554), revisionslagen (1999:1079) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:000). Förslagen innebär bl.a. följande.

Frågor om en svensk medlems deltagande i en gruppering, ändring av avtalet om att bilda en gruppering och betydande ändring av dess stadga, följer av att en gruppering bedriver verksamhet som strider mot allmänintresset m.m. samt om upplösning av en gruppering i vissa fall prövas av regeringen. Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU. De förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder. När en gruppering med säte i Sverige handlägger förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av sådana program ska vissa närmare angivna bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223) tillämpas.

Bolagsverket ska föra ett register över grupperingar med säte i Sverige. I registret ska uppgifter om regeringens beslut i fråga om en gruppering

föras in. Bolagsverket ska genast offentliggöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har förts in i registret. En anmälan om registrering av en gruppering ska göras av grupperingens blivande medlemmar.

Det anges i bokföringslagen att en gruppering för varje räkenskapsår ska avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt vad som närmare framgår av lagen. Detta medför att årsredovisningslagen och revisionslagen ska tillämpas i fråga om en gruppering. Skyldigheten att offentliggöra årsredovisningen ska fullgöras på visst sätt. Motsvarande ska även gälla för revisionsberättelsen. Bolagsverket ska därefter kungöra handlingarna. Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i en gruppering.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska i fråga om en grupperings förvaltning av offentliga medel utföra kontroll och vidta övriga åtgärder enligt artiklarna 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006. En gruppering är skyldig att lämna myndigheten de handlingar och uppgifter som myndigheten behöver för kontrollen. Myndigheten ska rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, Bolagsverket och grupperingen.

Medlemmar i en gruppering med säte i Sverige ska i avtalet om att bilda grupperingen reglera förfarandet vid grupperingens likvidation och upplösning. Grupperingen ska underrätta regeringen och Bolagsverket om ett beslut om att inleda likvidation och om upplösning av en gruppering. Sådana upplysningar ska införas i registret över grupperingar.

När en gruppering med säte i Sverige hanterar frågor om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar i nämnda verksamhet hos grupperingen.

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2009.

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete.....	6
2.2	Förslag till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)	8
2.3	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	10
2.4	Förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)	13
2.5	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)	14
3	Ärendet och dess beredning	16
4	Utgångspunkter	16
4.1	EG-förordningen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete.....	16
4.2	Territoriellt samarbete	19
5	Behovet av nationella regler.....	22
5.1	En ny lag bör införas	22
5.2	Ändamålet med en gruppering, prövning av frågor enligt EGTS-förordningen och en grupperings uppgifter	23
5.3	Tillämpning av förvaltningslagen.....	32
5.4	Registreringsmyndighet och register över grupperingar m.m.	33
5.5	Redovisning och revision	36
5.6	Kontroll av förvaltningen av offentliga medel	41
5.7	Likvidation m.m.	42
5.8	EGTS och offentlighetsprincipen	43
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	45
7	Konsekvenser	46
8	Författningskommentar	48
8.1	Förslaget till lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS)	48
8.2	Förslaget till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)	54
8.3	Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	55
8.4	Förslaget till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)	58
8.5	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)	58
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006	60

Bilaga 2	Sammanfattning av betänkandet.....	66	Prop. 2008/09:174
Bilaga 3	Betänkandets lagförslag.....	74	
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanserna avseende betänkandet Territoriellt samarbete inom EU (SOU 2007:105).....	79	
Bilaga 5	Sammanfattning av promemorian om bestämmelser rörande redovisning och revision för EGTS	80	
Bilaga 6	Promemorians lagförslag	82	
Bilaga 7	Förteckning över remissinstanser avseende frågor rörande redovisning och revision för EGTS	87	
Bilaga 8	Lagrådsremissens lagförslag.....	88	
Bilaga 9	Lagrådets yttrande	97	
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 2009	103	
	Rättsdatablad	104	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2008/09:174

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete,
2. lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078),
3. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
4. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079), och
5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)¹.

En europeisk gruppering för territoriellt samarbete benämns i denna lag gruppering.

Frågor om deltagande i en gruppering m.m.

2 § Frågor om en svensk medlems deltagande i en gruppering prövas av regeringen.

Regeringen prövar även frågor om ändring av avtalet om att bilda en gruppering, betydande ändring av en grupperings stadga samt sådana frågor som avses i artiklarna 13 och 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter till en gruppering

3 § Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU. De förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder.

Register över grupperingar m.m.

4 § Bolagsverket ska föra ett register över grupperingar med säte i Sverige. I registret ska uppgifter om regeringens beslut i fråga om en gruppering föras in.

Bolagsverket ska genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har förts in i registret.

I ärenden om registrering ska avgift betalas för ärendets handläggning. Avgift ska också betalas för registerföringen.

5 § En anmälan om registrering av en gruppering ska göras av grupperingens samtliga blivande medlemmar.

¹ EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

6 § När en gruppering med säte i Sverige handlägger förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program som delvis finansieras av EU ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223) tillämpas:

- 9 § om ombud och biträde,
- 10 § om inkommande handlingar,
- 11 och 12 §§ om jäv,
- 14 § första stycket om en parts rätt att meddela sig muntligen,
- 15 § om anteckning av uppgifter,
- 16 och 17 §§ om parter rätt att få del av uppgifter,
- 20 § om motivering av beslut,
- 21 § om underrättelse av beslut,
- 22–25 §§ om överklagande m.m.,
- 26 § om rättelse av skrivfel och liknande,
- 27 och 28 §§ om omprövning av beslut, samt
- 30 § om överklagande av avvísingsbeslut.

Bokföring, årsredovisning och revision

7 § Bestämmelser om bokföring, årsredovisning och revision för en gruppering finns i respektive bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554) och revisionslagen (1999:1079).

Likvidation och upplösning

8 § Medlemmar i en gruppering med säte i Sverige ska i avtalet om att bilda grupperingen reglera förfarandet vid grupperingens likvidation och upplösning.

Grupperingen ska underrätta regeringen och Bolagsverket om ett beslut om att inleda likvidation och om upplösning av en gruppering med säte i Sverige. Upplysningar om likvidation och upplösning ska föras in i registret över grupperingar.

Kontroll av förvaltningen av offentliga medel

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska i fråga om en grupperings förvaltning av offentliga medel utföra kontroll och vidta övriga åtgärder enligt artiklarna 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

En gruppering är skyldig att lämna myndigheten de handlingar och uppgifter som myndigheten behöver för kontrollen.

Myndigheten ska rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, Bolagsverket och grupperingen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2009.

Häri genom föreskrivs att 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 §¹

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *skall* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare,

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *ska* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare,

3 a. grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)²,

4. företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,

5. stiftelser som är bokföringsskyldiga enligt denna lag, dock inte stiftelser som får använda sina tillgångar uteslutande till förmån för medlemmar av en viss eller vissa släkter och som är bokföringsskyldiga endast på grund av 2 kap. 3 § första stycket,

6. företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. företag som är moderföretag i en koncern vilken uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

¹ Senaste lydelse 2006:874.

² EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor. Prop. 2008/09:174

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c *skall* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänförs till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c *ska* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänförs till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2009.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § samt 8 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.
7 §¹

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, ska även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag ska årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)² ska årsredovisningen skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling samt av direktören.

I stiftelser med anknuten förvaltning ska årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag ska årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, ska yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den under-tecknades.

¹ Senaste lydelse 2008:89.

² EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

8 kap.**3 §³**

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ska fullgöras på följande sätt. På samma sätt ska även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare *och grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006*

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

³ Senaste lydelse 2008:89.

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Med en bestyrkt kopia jämförelses vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

4 §⁴

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktieföretag eller handelsbolag har getts in till registreringsmyndigheten, skall myndigheten kungöra detta. Kungörandet skall ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktieföretag skall en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktieföretagsregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådant kungörande.

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktieföretag, handelsbolag eller grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 har getts in till registreringsmyndigheten, ska myndigheten kungöra detta. Kungörandet ska ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktieföretag ska en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktieföretagsregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2009.

⁴ Senaste lydelse 2006:487.

Härigenom föreskrivs att 12 § revisionslagen (1999:1079) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

En revisor *skall* ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av företagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget.

Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i

1. ett handelsbolag som en eller flera juridiska personer är delägare i, *och*

2. ett hypoteksinstitut som är skyldigt att upprätta årsredovisning enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

I företag som avses i 6 kap. 1 § första stycket 6 eller 7 bokföringslagen (1999:1078) *skall* minst en revisor vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen.

En revisor *ska* ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av företagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget.

Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i

1. ett handelsbolag som en eller flera juridiska personer är delägare i,

2. ett hypoteksinstitut som är skyldigt att upprätta årsredovisning enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, *och*

3. *en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)*².

I företag som avses i 6 kap. 1 § första stycket 6 eller 7 bokföringslagen (1999:1078) *ska* minst en revisor vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2009.

¹ Senaste lydelse 2006:875.

² EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

2.5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:000)

Prop. 2008/09:174

Härigenom föreskrivs att bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:000) ska ha följande lydelse.

Bilaga

Lydelse enligt prop. 2008/09:150

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
--------------	-------------------

Chalmers tekniska högskola aktiebolag	all verksamhet
---------------------------------------	----------------

Familjemedicinska institutet i Sverige, ideell förening	all verksamhet
---	----------------

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

<i>Organ</i>	<i>Verksamhet</i>
--------------	-------------------

Chalmers tekniska högskola aktiebolag	all verksamhet
---------------------------------------	----------------

Europeiska grupperingar för territoriellt samarbete enligt Europaturfonder (SFS 2009:000)	fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder (SFS 2009:000)
---	--

parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)¹ med säte i Sverige

Familjemedicinska institutet i Sve- all verksamhet
rige, ideell förening

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2009.

¹ EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

Den 5 juli 2006 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete. Förordningen tillämpas från och med den 1 augusti 2007. Förordningen finns i *bilaga 1*.

Regeringen beslutade den 16 november 2006 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att överväga behoven av nya författningar och författningsändringar med anledning av EG-förordningen. I uppgiften ingick att föreslå de författningsbestämmelser som behövs för att EG-förordningen ska kunna tillämpas effektivt i Sverige.

Utredningen, som antog namnet Utredningen om territoriell samarbete inom EU, redovisade i december 2007 sitt betänkande *Territoriellt samarbete inom EU* (SOU 2007:105). En sammanfattning av betänkandet och lagförslaget i denna återfinns i *bilagorna 2* och *3*. Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna i denna del finns i *bilaga 4*.

I fråga om regleringen rörande redovisning för en gruppering framkom under beredningen i Näringsdepartementet att förslagen i denna lagrådsremiss skulle komma att väsentligt avvika från betänkandets. I departementet utarbetades därför en promemoria. En sammanfattning av promemorian och lagförslaget i denna återfinns som *bilagorna 5* och *6*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna i denna del finns i *bilaga 7*.

En sammanställning av samtliga remissvar i ärendet finns i Näringsdepartementet (dnr N2007/10400/RT).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 19 februari 2009 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 8*.

Lagrådets yttrande finns i *bilaga 9*.

Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets förslag och synpunkter, se närmare avsnitt 5.2–4, 5.6 och 5.8 samt författningskommentaren. Vissa redaktionella ändringar i förhållande till lagrådsremissen har därutöver gjorts i lagtexten.

4 Utgångspunkter

4.1 EG-förordningen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete

Vad är en gruppering?

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS), EUT L 210, 31.7.2006, s. 19, Celex 32006R1082, regleras sådana grupperingar eller, som de fortsättningsvis benämns, EGTS. Av

skäl 8 i förordningen, som i det följande benämns EGTS-förordningen, framgår att en gruppering är ett samarbetsinstrument på gemenskapsnivå med status som juridisk person som har ansetts krävas för att undanröja hinder för territoriellt samarbete.

Av EGTS-förordningens artiklar framgår bl.a. följande. En gruppering kan bildas på gemenskapens territorium enligt de villkor och bestämmelser som föreskrivs i förordningen. En gruppering ska ha som mål att underlätta och främja gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete (territoriellt samarbete) mellan dess medlemmar i syfte att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen. Grupperingen ska bestå av medlemmar som finns på minst två medlemsstaters territorium. Medlemmarna kan vara medlemsstater, regionala myndigheter, lokala myndigheter, organ som regleras av offentlig rätt enligt artikel 1.9 andra stycket i det s.k. upphandlingsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av bygg-entreprenader, varor och tjänster, EUT L 134, 30.4.2004, s 114, Celex 32004L0018), d.v.s. bl.a. kommunala bolag, eller sammanslutningar av dessa organ.

Bildandet av en gruppering

Beslut att bilda en gruppering fattas på initiativ av dess blivande medlemmar. Medlemskap i en gruppering ska godkännas av den medlemsstat enligt vars lagstiftning den tänkta medlemmen har bildats i enlighet med vad som närmare framgår av förordningen. Beträffande grupperingens organisation framgår att en sådan åtminstone ska ha en församling och en direktör. Medlemmarna ska upprätta ett avtal och en stadga med närmare innehåll som beskrivs i förordningen. I avtalet ska bl.a. anges var grupperingen ska ha sitt registrerade säte. En gruppering förvärvat status som juridisk person antingen vid tidpunkten för registrering eller vid offentliggörande av stadgan i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning, beroende av vad som inträffar först. Medlemsstaterna kan besluta om betalning av avgifter i samband med registreringen, men avgifterna får inte överstiga de administrativa kostnaderna för detta. Bildandet av grupperingen ska också offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning. Varje ändring av avtalet och betydande ändring av stadgan ska sedan godkännas av de berörda medlemsstaterna samt offentliggöras.

Grupperingens kompetens och medlemsstaternas möjligheter att begränsa grupperingens uppgifter

Förordningen föreskriver att en gruppering i varje medlemsstat ska ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt nationell lagstiftning. Den ska särskilt kunna förvärva eller avyttra fast och lös egendom, anställa personal samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter. En gruppering ska ha de uppgifter som medlemmarna ger den i enlighet med förordningen. Uppgifterna ska främst vara begränsade till underlättande och främjande av territoriellt

samarbete för att stärka ekonomisk och social sammanhållning. I förordningen anges att uppgifterna närmare bestämt ska vara begränsade till genomförande av program eller projekt för territoriellt samarbete som medfinansieras av gemenskapen genom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och/eller Sammanhållningsfonden. Samtliga uppgifter måste omfattas av varje medlems behörighet enligt dess nationella lagstiftning. Medlemsstaterna får begränsa de uppgifter grupperingar får utföra utan finansiellt bidrag från gemenskapen, men uppgifterna ska inbegripa åtminstone de samarbetsåtgärder som räknas upp i artikel 6 i den s.k. ERUF-förordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999, EUT L 210, 31.7.2006, s. 1, Celex 32006R1080).

De prioriteringar som anges i artikel 6 i ERUF-förordningen delas in under tre punkter. Under punkten 1 uppräknas ett antal gränsöverskridande ekonomiska, sociala och miljörelaterade verksamheter för hållbar territoriell utveckling som består i bl.a. främjande av entreprenörskap, turism, kultur samt handel och minskande av isoleringen genom bättre tillgång till bl.a. transporter, informations- och kommunikationsnät samt gränsöverskridande system för avfallshantering etc. Dessutom kan ERUF medverka till att främja rättsligt och administrativt samarbete, integrerad och gränsöverskridande arbetsmarknad osv. Under punkten 2 uppräknas transnationellt samarbete genom finansiering av nätverk och åtgärder som leder till integrerad territoriell utveckling främst med inriktning på innovation, miljö, tillgänglighet till och kvalitet på transport- och teletjänster med klar transnationell dimension samt hållbar stadsutveckling. Under punkten 3 anges effektivare regionalpolitik via stöd för interregionalt samarbete, utbyte av erfarenheter, studier och datainsamling.

I EGTS-förordningen anges vidare att de uppgifter som tilldelas en gruppering av dess medlemmar inte ska avse myndighetsutövning eller åligganden som syftar till att tillvarata statens eller andra offentliga myndigheters allmänna intressen, exempelvis polisiära och föreskrivande befogenheter, rättsväsen och utrikespolitik. I sammanhanget kan också nämnas att medlemsstaten när den överväger godkännande av en blivande medlems deltagande i en gruppering ska ta hänsyn till sin konstitutionella struktur. Medlemskapet ska godkännas såvida deltagandet inte är oförenligt med EGTS-förordningen eller nationell lagstiftning, inbegripet den blivande medlemmens befogenheter och åligganden. Prövningen ska inbegripa frågan om deltagandet är motiverat av skäl som gäller allmänintresset eller den allmänna ordningen i medlemsstaten. Om godkännande inte ges ska detta motiveras. Om en gruppering bedriver verksamhet som strider mot en medlemsstats bestämmelser om allmän ordning, allmän säkerhet, allmän hälsa eller allmän moral eller allmänintresset i medlemsstaten får ett behörigt organ i medlemsstaten enligt artikel 13 i förordningen förbjuda verksamheten på sitt territorium. Om verksamheten inte upphör får det behöriga organet enligt samma artikel kräva att de nationella medlemmarna utträder ur grupperingen. Det behöriga organets beslut ska kunna omprövas av en rättslig myndighet. Förordningen föreskriver också att de domstolar, som

ska vara behöriga att avgöra tvister rörande en medlemsstats godkännande av deltagande i en gruppering eller ändring av avtal eller stadga samt krav på upphörande av verksamheten eller utträde ur grupperingen med hänvisning till allmänintresset, ska vara domstolarna i den medlemsstat vars beslut har överklagats.

Övriga bestämmelser

I förordningen finns också närmare bestämmelser om registrering av en grupperings stadga, bestämmelser om grupperingens budget samt om kontroll av förvaltningen av offentliga medel. Vad gäller likvidation, insolvens, betalningsinställelse och liknande förfaranden ska en gruppering enligt förordningen styras av lagstiftningen i den medlemsstat där den har sitt registrerade säte. En gruppering ska vara ansvarig för sina skulder oavsett vilken form de har. Om grupperingens tillgångar är otillräckliga för att täcka skulderna ska medlemmarna vara ansvariga proportionellt i förhållande till sina bidrag såvida inte en medlems ansvar är begränsat enligt nationell lagstiftning. I fråga om en grupperings upplösning anges i artikel 14 i förordningen att en behörig domstol eller myndighet i medlemsstaten där grupperingen har sitt registrerade säte i vissa fall ska besluta om avveckling av en gruppering om den inte längre uppfyller vissa närmare angivna krav i förordningen. Den behöriga domstolen eller myndigheten kan enligt samma artikel också ge grupperingen en tidsfrist för att rätta till situationen.

Förordningen föreskriver att tredje man som känner sig kränkt genom en grupperings handlingar eller underlåtenheter ska ha rätt att framställa sina krav genom ett rättsligt förfarande. Ingenting i förordningen fråntar medborgarna möjligheten att utöva sina nationella konstitutionella rättigheter att överklaga mot offentliga organ som är medlemmar av en gruppering när det gäller administrativa beslut rörande verksamheten, tillgång till tjänster på det egna språket och tillgång till information. EGTS-förordningen ska tillämpas senast den 1 augusti 2007.

4.2 Territoriellt samarbete

Allmänt om EU:s sammanhållningspolitik och strukturfondsprogrammen

EU:s sammanhållningspolitik har som mål att bidra till ekonomisk och social sammanhållning inom unionen samt minska regionala skillnader och ojämlikhet mellan människor. För programperioden 2007–2013 har EU fastställt tre mål med tillhörande program för sammanhållningspolitiken: konvergens, regional konkurrenskraft och sysselsättning samt territoriellt samarbete. Programmen inom de olika målen finansieras ur någon av fonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden eller Sammanhållningsfonden. Fonderna är anslagsposter på EU:s budget.

Strukturfondernas mål ska förverkligas inom ramen för en flerårig programplanering i flera etapper som omfattar fastställande av prioriteringar, finansiering och ett system för förvaltning och kontroll. Programmen tas fram och genomförs i partnerskap, vilket innebär nära

samverkan mellan kommissionen, medlemsstaterna, medverkande myndigheter och andra aktörer. Medlemsstaterna utformar förslag till program som överlämnas till kommissionen för godkännande.

Innehållet i programmen styrs av EG-förordningar. I förordningarna anges huvudmålet för programperioden, hur programmen ska arbetas fram samt den programlogik som ska vara vägledande i respektive medlemsstat. För programperioden 2007–2013 gäller bl.a. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999 (ERUF-förordningen), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1081/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska socialfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1784/1999, rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 (den allmänna strukturfondsförordningen) och rådets förordning (EG) nr 1084/2006 av den 11 juli 2006 om inrättande av Sammanhållningsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1164/94.

För programmen råder krav på nationell medfinansiering, vilket innebär att de finansieras delvis ur strukturfonderna, delvis av nationella offentliga och/eller privata medel. Detta medför att gemenskapsmedlen kompletterar de nationella insatserna samtidigt som de nationella insatserna kommer att riktas mot områden som prioriteras av gemenskapen. Hur stor andel som utgår ur fonderna beror på vilken fond och vilken medlemsstat som är aktuell. Sverige berörs av program under målen Regional konkurrenskraft och sysselsättning samt territoriellt samarbete för vilka gäller en övre gräns för finansiering ur fonderna om upp till 50 procent av de stödberättigande utgifterna i varje program.

Särskilt om program inom målet territoriellt samarbete

Programmen under målet Territoriellt samarbete finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Under den nuvarande programperioden, 2007–2013, finns cirka 10 miljarder kronor ur fonderna i de territoriella program som Sverige medverkar i. Genomförandet av territoriellt samarbete sker genom någon av programtyperna gränsregionala, transnationella och interregionala program. I de gränsregionala programmen sker samarbetet mellan angränsande regioner. Syftet med dessa program är att vidga möjligheterna att samarbeta i området och därmed öka förutsättningarna för tillväxt och sysselsättning. De transnationella programmen avser samarbete i större angränsande regioner och omfattar hela eller delar av länder. Interregionala program kan bedrivas i hela EU och länderna eller regionerna ifråga behöver inte angränsa till varandra.

Under den nuvarande programperioden berörs Sverige av flera program. De gränsregionala programmen är Bottenhavet, Mellersta Östersjön, Nordkalotten, Sverige-Norge, Sydöstra Östersjön samt Öresund-Kattegat-Skagerrak. Sverige kommer även att delta i de tre transnationella programmen Nordsjöprogrammet, Norra Periferi-

programmet och Östersjöprogrammet. Det transnationella programmet för Östersjön omfattar hela Sverige medan Nordsjöprogrammet är begränsat till Hallands, Kronobergs, Skåne, Värmlands och Västra Götalands län och Norra Periferiprogrammet innefattar Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län.

Programmen ger möjlighet för bl.a. organisationer, myndigheter, lärosäten, företag m.fl. att utveckla samarbete med motsvarande aktörer i andra medlemsstater. För varje program finns särskilt prioriterade insatsområden angivna. För programmet Öresund-Kattegat-Skagerrak är t.ex. de särskilda insatsområden som prioriteras att främja hållbar ekonomisk tillväxt, binda samman regionen och att främja vardagsintegration. Botnia-Atlanticprogrammet prioriterar insatser på områdena strukturer för samverkan och tillväxt genom samverkan. För dessa insatsområden har dessutom angetts som tema miljö, kommunikationer och sammanhållning respektive kompetens, näringsliv och samhälle till vägledning för vilka projekt som bör beviljas stöd från programmet. Det gränsregionala programmet Interreg IVA Nord har fyra prioriterade insatsområden: Utveckling av näringslivet, Forskning, utveckling och utbildning, Regional funktionalitet och identitet och Sapmi – gränslös utveckling.

Under hösten 2008 beslutades inom ramen för det sistnämnda programmet om cirka 9 miljoner euro i stöd till 27 projekt. Ett exempel på projekt bland dessa är Meänmaa som är ett samverkansprojekt mellan kommunerna Pajala och Kolari. Projektet har beviljats stöd inom insatsområdet regional funktionalitet och identitet. I kommunerna Pajala och Kolari planeras för ett gränsöverskridande gruvsystem. Projektets syfte är att fokusera på de direkta och viktigaste åtgärder som krävs för gruvetableringen och för att säkerställa att den framtida etableringen sker på ett professionellt och smidigt sätt. Exempel på frågeställningar som projektet arbetar med är framtida personal- och kompetensförsörjning och övriga näringslivets behov, uppbyggnad av ny infrastruktur samt kultur- och fritidsutbud för gamla och nya invånare i de båda kommunerna.

Framtagandet av program inom ramen för målet territoriellt samarbete, s.k. operativa program, är ett gemensamt ansvar för de ingående länderna. I ERUF-förordningen finns särskilda regler avseende sådant samarbete, bl.a. om vilka uppgifter ett program ska innehålla. Av förordningen framgår vidare att de medlemsstater som deltar i programmet ska utse en gemensam förvaltande myndighet, en gemensam attesterande myndighet och en gemensam revisionsmyndighet. Vidare ska det finnas ett gemensamt sekretariat och en övervakningskommitté. Sekretariatet ska bistå arbetet hos förvaltningsmyndigheten, övervakningskommittén och, när så är lämpligt, revisionsmyndigheten.

I samråd med övriga deltagande länder har regeringen utsett vissa länsstyrelser samt Verket för Näringslivsutveckling (Nutek) som förvaltande och attesterande myndigheter. För övriga program som Sverige deltar i finns de förvaltande och attesterande myndigheterna i Danmark, Finland, Polen, Tyskland, Frankrike, Slovakien och Luxemburg. Myndigheten finns hos bl.a. ministerier, regionala organ och, i ett fall, inom en privatägd bank.

Den förvaltande myndigheten har bl.a. ansvaret för att det operativa programmet förvaltas och genomförs i enlighet med principen om sund ekonomisk förvaltning enligt vad som i detalj anges i den allmänna strukturfondsförordningen. Förvaltningen inbegriper bl.a. att se till att urvalet av insatser för finansiering sker enligt kriterierna för programmen.

Deltagarna i ett operativt program inom målet europeiskt territoriellt samarbete kan enligt ERUF-förordningen använda sig av en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) så att förvaltningsmyndighetens och det gemensamma sekretariatets uppgifter delegeras till denna gruppering. Varje medlemsstat ska emellertid även i fortsättningen ha det ekonomiska ansvaret. Om möjligheten till delegation utnyttjas får grupperingen hela ansvaret för att förvalta det operativa programmet.

På projektnivå kan en EGTS användas för att vara t.ex. en samordnande stödmottagare. För varje insats ska stödmottagarna utse en samordnande stödmottagare inom gruppen. Den samordnande stödmottagaren har bl.a. till uppgift att överföra fondens stöd till de övriga stödmottagarna och har i övrigt det övergripande ansvaret för att projektet genomförs på ett korrekt sätt. I ERUF-förordningen anges den samordnande stödmottagarens uppgifter närmare.

I den svenska förordningen (2007:14) om förvaltning av EG:s strukturfonder finns kompletterande bestämmelser avseende förvaltningen av fonderna för att genomföra program i Sverige, bl.a. beträffande handläggningen av ansökningar och utbetalning av stöd.

5 Behovet av nationella regler

5.1 En ny lag bör införas

Regeringens bedömning: Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) behövs och bör införas i en ny lag.

Utredningens bedömning: överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Har inga synpunkter i denna del.

Skälen för regeringens bedömning: EGTS-förordningen är, liksom andra EG-förordningar, bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Det innebär att den varken får eller ska inkorporeras eller transformeras till nationell rätt för att bli gällande. Några särskilda åtgärder för att införliva förordningen i den svenska rättsordningen behöver och får alltså inte vidtas av Sverige. Som framgår av den summariska redogörelsen för förordningen i avsnittet 3.1 ovan ger den emellertid på flera punkter medlemsstaterna rätt att själva besluta i vissa frågor. I några avseenden är medlemsstaterna dessutom skyldiga att vidta lagstiftningsåtgärder på det nationella planet. Avseende andra frågor ges medlemsstaterna möjlighet att komplettera förordningen med nationella regler. Regeringen delar utredningens ståndpunkt att samtliga regler med koppling till EG-förordningen bör sammanställas i en särskild lag. Nedan

följer en genomgång av den lagstiftning med anslutande frågeställningar som aktualiseras för svenskt vidkommande med anledning av EGTS-förordningen.

Prop. 2008/09:174

5.2 Ändamålet med en gruppering, prövning av frågor enligt EGTS-förordningen och en grupperings uppgifter

Regeringens förslag: Frågor om en svensk medlems deltagande i en gruppering prövas av regeringen. Regeringen prövar även frågor om ändring av avtalet om att bilda en gruppering och betydande ändring av en grupperings stadga samt sådana frågor som avses i artiklarna 13 och 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 1082/2006. Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU. De förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder.

Utredningens förslag: överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningen föreslog beträffande överlåtande av förvaltningsuppgifter en skrivning enligt vilken förvaltningsuppgifterna som kan överlätas får innefatta myndighetsutövning.

Remissinstanserna: Endast ett fåtal remissinstanser har lämnat synpunkter på förslaget i den del det avser regeringen som prövningsinstans för frågor om deltagande i en gruppering. *Kammarrätten i Stockholm* ifrågasätter i och för sig inte bedömningen att regeringen framstår som ett naturligt val som godkännande myndighet, men ställer sig tveksam till om utredningen på ett riktigt sätt tolkat artikel 13 i EGTS-förordningen där det talas om en rättslig myndighet som ska kunna överpröva bl.a. beslut av ett behörigt organ att förbjuda en grupperings verksamhet. Även om regeringen skulle kunna anses uppfylla kraven på att vara en rättslig myndighet tycks förordningen utgå ifrån att det ursprungliga beslutet av det behöriga organet ska kunna omprövas av en annan myndighet. Mot den bakgrunden kan det ifrågasättas om en omprövning av regeringens beslut kan anses tillfyllest. Härutöver ställer sig kammarrätten tveksam till utredningens tolkning av artikel 15.2 där det talas om behöriga domstolar. Utredningen anför att det inte finns någon artikel som innebär att tvister enligt artikel 4.3 och 4.6 eller enligt artikel 13 måste kunna domstolsprövas. Kammarrätten konstaterar å ena sidan att förordningen visserligen saknar en artikel som uttryckligen kräver att sådana tvister ska prövas i just domstol. Å andra sidan används begreppet domstol i artikel 15.2 första och andra stycket på ett sådant sätt att det framstår som märkligt att utredningen utan att ens jämföra med andra språkversioner av förordningstexten drar slutsatsen att en omprövning av regeringens beslut får anses tillräcklig. *Länsrätten i Norrbottens län* avstyrker förslaget och föreslår, mot bakgrund av att förordningen stadgar en rätt till överklagande av bl.a. beslut att vägra deltagande i en gruppering, en paragraf som stadgar en uttrycklig rätt för både grupperingar och medlemmar i grupperingar att

begära rättsprövning av regeringens beslut i de fall som anges i EGTS-förordningen. Även *Kammarrätten i Sundsvall* har föreslagit en ändring i lagen om rättsprövning eller att domstolsprövning av regeringens beslut i någon annan ordning övervägs. Kammarrätten har vidare påpekat att problem kan uppstå i det fall regeringens prövning av en primärkommuns begäran om deltagande i en gruppering sammanfaller med en laglighetsprövning i allmän förvaltningsdomstol av kommunens beslut att delta i grupperingen. *Gotlands kommun* har uppmärksammat samma problematik och efterfrågat klargörande av hur regeringens beslut förhåller sig till en eventuell laglighetsprövning.

Beträffande förslaget i den del det avser en grupperings uppgifter och överlåtande av förvaltningsuppgifter ställer sig flera remissinstanser, däribland *Justitiekanslern, Karlstads kommun, Landstinget Värmland, Länsstyrelsen i Jämtlands län, MittSkandia, Region Skåne, Sveriges kommuner och landsting* och *Västerbottens läns landsting* positiva. *Gotlands kommun, MittSkandia* m.fl. påpekar emellertid att det dessutom finns anledning att vidare utreda om ytterligare förvaltningsuppgifter kan överföras till en gruppering i framtiden. *Länsstyrelsen i Värmlands län* anser att det finns ett flertal områden utöver förvaltning av program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU som kan vara intressant att utveckla ur ett gräns- eller transnationellt perspektiv. För medlemmarna i gränstrakter är frågor så som utbildning, infrastruktur-lösningar samt hälsa/sjukvård och säkerhet av stor betydelse. Länsstyrelsen menar att dessa områden ofta inte innefattar någon myndighetsutövning varför grupperingar bör kunna upprättas även inom dessa områden. *Riksdagens ombudsmän (JO)* ställer sig mycket tveksam till lämpligheten av att grupperingar ges mera betydelsefulla uppgifter, i synnerhet sådana som innefattar myndighetsutövning. JO påpekar att om en svensk myndighet blir medlem i en gruppering medför detta att uppgifter som annars hade utförts av myndigheten inom ramen för dess normala verksamhet i stället kommer att utföras av ett privaträttsligt subjekt. Grundläggande regelverk som styr myndigheters verksamheter gäller normalt endast för myndigheter och är således som utgångspunkt inte tillämpliga på privaträttsliga subjekt. Detsamma gäller i princip också bestämmelserna om JO:s och Justitiekanslerns tillsyn. För enskilda innebär ett överlämnande av uppgifter till en gruppering därför en påtaglig försvagning när det gäller deras rättigheter och rättsskydd. Vad gäller överlämnade av förvaltningsuppgifter till ett utländskt privaträttsligt subjekt framstår det som uppenbart att detta medför stora risker för att enskildas rättsliga ställning ytterligare försvagas. Som utredningen anfört är det givetvis viktigt att svenska organ kan delta i det territoriella samarbetet inom EU på ett effektivt och konstruktivt sätt. Samtidigt bör beaktas att samarbetet måste ske under former som tillgodoser grundläggande krav i fråga om rättsäkerhet, insyn och kontroll. Medlemsstaterna synes inte heller vara skyldiga att överlämna förvaltningsuppgifter till grupperingar. *Justitiekanslern* påpekar att överlåtelse av uppgifter som innefattar myndighetsutövning till en gruppering med säte i utlandet aktualiserar frågan i vad mån en effektiv tillsyn över myndighetsutövningen gentemot svenska rättssubjekt kan åstadkommas. I den mån uppgiften inte enbart kan lösas genom tillsyn över de i grupperingen ingående svenska medlemmarnas verksamhet i denna menar Justitie-

kanslern att EGTS-förordningen ger utrymme att inom ramen för det enskilda grupperingsavtalet avtala om svenska medlemmars rätt till tillgång till information rörande grupperingens verksamhet i landet samt deras rätt att förmedla denna information vidare till andra myndigheter i Sverige. Utan en tillfredsställande reglering i detta avseende har Justitiekanslern svårt att se att en svensk medlems deltagande i en gruppering kan godkännas. Vad gäller grupperingar med säte i Sverige torde frågan om tillsyn enligt Justitiekanslern te sig mindre komplicerad mot bakgrund av att Justitieombudsmannen och Justitiekanslern enligt sina instruktioner har kompetens att utöva tillsyn över alla som utövar myndighet enligt tjänst eller uppdrag. *Kammarrätten i Stockholm* ställer sig bl.a. frågande till om en gruppering kan anses utgöra en sådan mellanstatlig organisation till vilken förvaltningsuppgift kan överlätas. Mot bakgrund av att det framkommit önskemål om att utvidga området för territoriellt samarbete beklagar kammarrätten vidare att inte frågan om grupperingar och de uppgifter som får överlätas på dessa analyserats mer allsidigt i utredningen. *Lunds Universitet* framhåller bl.a. att flera komplexa frågor uppkommer angående grunden för en EGTS:s kompetens. Vad gäller utredningens bedömning att överlämnade av förvaltningsuppgifter till en gruppering bör ske med stöd av antingen 11 kap. 6 § tredje stycket eller 10 kap. 5 § fjärde stycket RF beroende på om grupperingen har sitt säte inom eller utom riket menar universitetet att detta ur rättssystematisk synvinkel framstår som förvånande och förvirrande eftersom det indikerar att svensk rätt beroende på sätesorten karakteriserar grupperingarna som helt olika slags rättssubjekt – nationella respektive internationella eller EG-rättsliga. Enligt universitetet tycks det mest naturligt att tillämpa 10 kap. 5 § fjärde stycket RF oberoende av var sätet är beläget eftersom utredningen menar att grupperingarna ska anses bildade enligt gemenskapsrätten samt att de har tydliga offentligrättsliga drag. Vidare efterlyser universitetet besked i frågan om svenska organ kan överlämna förvaltningsuppgifter som inte innefattar myndighetsutövning till en gruppering också med stöd av bestämmelserna i 11 kap. 6 § tredje stycket första meningen RF och 3 kap. 16 § kommunallagen (1991:900). Ett antal remissinstanser, däribland *Hovrätten över Skåne och Blekinge* och *Naturvårdsverket*, har påpekat att det är olämpligt att som utredningen föreslår i lagtexten uttrycka att förvaltningsuppgift som får överlätas får innefatta myndighetsutövning när det samtidigt anges i EGTS-förordningen att en grupperings uppgifter inte ska avse myndighetsutövning.

Skälen för regeringens förslag

Prövningar enligt EGTS-förordningen

Som översiktligt redogjorts för i avsnitt 3.1 ovan bildas en gruppering på initiativ av dess blivande medlemmar som upprättar ett förslag till avtal och stadga för grupperingen. Medlemmar i en gruppering kan vara såväl medlemsstater som de organ som i EGTS-förordningen benämns regionala och lokala myndigheter samt organ som regleras av offentlig rätt i enlighet med definitionen av offentliga organ i upphandlings-

direktivet. För svenskt vidkommande innebär det att förutom staten kan landstingskommuner, primärkommuner, statliga förvaltningsmyndigheter samt bl.a. kommunala bolag, statliga nämnder och universitet delta i en gruppering. Avtalets och stadgans innehåll regleras närmare i EGTS-förordningen. Varje medlems deltagande i en gruppering ska godkännas av den medlemsstat enligt vars lagstiftning medlemmen har bildats. Medlemsstaten kan vägra godkännande antingen om det är oförenligt med EGTS-förordningen, den blivande medlemmens befogenheter och åligganden eller nationell lagstiftning i övrigt, eller om deltagande i grupperingen inte är motiverat av skäl som gäller allmänintresset eller den allmänna ordningen i medlemsstaten. Medlemsstaterna ska utse de behöriga myndigheter som ska ta emot underrättelse om avsikt att delta i en gruppering samt förslaget till avtal och stadga. När beslut fattas om en blivande medlems deltagande i en gruppering får medlemsstaterna tillämpa de nationella reglerna. Varje ändring av avtalet och varje betydande ändring av stadgan, vilket närmare definieras i förordningen, ska sedan godkännas av medlemsstaterna enligt samma förfarande. Om en gruppering bedriver verksamhet som strider mot nationella bestämmelser om allmän ordning, hälsa eller moral eller som strider mot allmänintresset får ett behörigt organ i den medlemsstaten enligt artikel 13 i EGTS-förordningen förbjuda verksamheten på medlemsstatens territorium eller kräva att de egna medlemmarna utträder ur grupperingen. Det behöriga organets beslut ska kunna omprövas av en rättslig myndighet. En behörig domstol eller myndighet ska vidare enligt artikel 14 i förordningen på ansökan av en behörig myndighet med ett berättigat intresse besluta om avveckling av en gruppering om den finner att grupperingen går utöver syftet att främja territoriellt samarbete enligt vad som närmare framgår av förordningen. Grupperingen kan också ges en tidsfrist att rätta till situationen.

Vilken prövningsinstans är lämplig?

Av förordningen följer således att en medlemsstat kan vägra ett medlemskap i en gruppering eller ändring av avtal eller stadga om den tänkta medlemmen går utöver sin kompetens eller om avtalet och stadgan på något annat sätt är oförenliga med nationella regler. Som exempel kan nämnas att en kommun vill avsäga sig åligganden eller beslutanderätt i något hänseende eller delta som medlem i en gruppering vars uppgifter inte täcks av den kommunala kompetensen.

Vad gäller prövningen rörande allmänintresset och den allmänna ordningen, framgår inte närmare av EGTS-förordningen vad som avses. Givetvis kan en sökande förbjudas att delta i en gruppering som avser att bedriva olaglig verksamhet eller kan sådan verksamhet förbjudas om det i efterhand visar sig att grupperingen bedriver sådan. Ett förbud att delta eller krav på utträde skulle troligen också kunna grundas på rent politiska hänsyn, t.ex. med hänvisning till skyddet för miljön. I övrigt bör ledning i fråga om begreppen kunna hämtas från EG-rättspraxis på andra områden. Detsamma gäller i fråga om skyddet för allmän säkerhet, hälsa och moral som är grund för att förbjuda en gruppering att verka på

svenskt territorium respektive krav på en svensk medlems utträde ur en gruppering enligt artikel 13 i EGTS-förordningen

De prövningar som ska göras enligt EGTS-förordningen innehåller alltså såväl rätts- som lämplighetsfrågor som i vissa fall kan ha betydande politiska dimensioner. Det kan bli aktuellt att avgöra prövningen med hänvisning både till den tänkta medlemmens kompetens och till vissa samhällsintressen eller den allmänna ordningen. De svenska organ som i första hand kommer att delta i grupperingar är statliga förvaltningsmyndigheter och kommuner. Övriga tänkta medlemmar i en gruppering är utländska organ och i vissa fall andra stater. Karaktären på ett ärende om deltagande i en gruppering är därför sådan att utgångspunkten måste vara att regeringen är mest lämpad att fatta ett sådant beslut. Härtill kommer att regeringen i samband med ett godkännande av deltagande i en gruppering ska kunna överlåta vissa förvaltningsuppgifter till en sådan, se vidare nedan. Sammantaget anser regeringen i likhet med utredningen att prövningar enligt EGTS-förordningen bör ankomma på regeringen. Regeringen bör anmäla beslut angående en EGTS för registrering hos registreringsmyndigheten, som beskrivs vidare nedan under avsnitt 4.4

Prövning av frågan om deltagande och laglighetsprövning

Ett par remissinstanser har uppmärksammat att prövningen av godkännande av en kommuns deltagande i en gruppering skulle kunna sammanfalla med laglighetsprövning i allmän förvaltningsdomstol av en kommuns beslut att begära godkännandet. Problemet bör lösas genom att regeringen då en ansökan om deltagande i en EGTS inkommer kontrollerar att beslutet om deltagande har vunnit laga kraft. Någon särskild bestämmelse om detta behövs inte.

Särskilt om förordningens krav på överklagande

Flera remissinstanser har påpekat att det finns omständigheter som talar för att EGTS-förordningen kan tolkas som att den förutsätter att de beslut som är aktuella ska kunna överklagas hos domstol. Även *Lagrådet* har anslutit sig till de tveksamheter som uttryckts under remissbehandlingen om inte omprövningen av regeringens beslut enligt EGTS-förordningen måste ske i en annan instans, exempelvis inom ramen för rättsprövningsinstitutet, och förordat att frågan övervägs ytterligare.

I artikel 15.2 andra stycket i EGTS-förordningen anges att de domstolar som är behöriga att avgöra tvister om godkännande av en blivande medlems deltagande och ändringar av avtal och stadga samt förbud för en gruppering att bedriva verksamhet eller krav på utträde ska vara domstolarna i den medlemsstat vars beslut har överklagats. Någon uttrycklig bestämmelse som innebär att beslut måste kunna domstolsprövas finns dock inte i förordningen. Däremot framgår det av artikel 13 i EGTS-förordningen att beslutet av det behöriga organ som utpekats i artikeln ska kunna omprövas av en rättslig myndighet.

Utgångspunkten är att frågan om ett svenskt organs deltagande i en gruppering bör prövas av regeringen. De närmare skälen för detta har

utvecklats ovan. Den svenska regeringens beslut kan inte överklagas. Som konstaterats av utredningen kan dock regeringen ompröva sina beslut enligt allmänna principer. Med beaktande av att karaktären hos de beslut som är aktuella måste regeringen anses vara en rättslig myndighet i den mening som avses i artikel 13 i förordningen och en omprövning av regeringen anses tillräcklig för att tillgodose förordningens krav. I sammanhanget bör nämnas att en översyn av förordningen ska inledas senast 2011. Om det då finns anledning till annan bedömning får frågan övervägas på nytt. Detsamma gäller frågan om det finns anledning att införa en möjlighet till rättsprövning av beslut enligt EGTS-förordningen.

Syftet med en gruppering och en grupperings uppgifter

En prövning av ansökan om medlemskap i en gruppering hänger nära samman med frågor om en grupperings ändamål och dess uppgifter. Av EGTS-förordningen framgår att en gruppering ska ha som mål att underlätta och främja territoriellt samarbete mellan medlemmarna med det enda målet att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen. En gruppering ska utföra de uppgifter som medlemmarna inom ramen för målet ger dem och medlemmarnas uppgifter måste omfattas av varje medlems behörighet enligt den nationella lagstiftningen. Förordningen kan alltså aldrig skapa behörighet för svenska medlemmar att delta i visst samarbete utöver vad som redan följer av svensk rätt. Enligt förordningen ska grupperingens uppgifter i första hand avgränsas till att avse genomförande av program eller projekt för territoriellt samarbete som medfinansieras av gemenskapen genom strukturfonderna. Medlemsstaterna får begränsa uppgifter som grupperingarna får genomföra utan finansiellt bidrag från gemenskapen, men uppgifterna måste i vart fall innefatta de samsarbetsåtgärder som räknas upp i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordning (EG) nr 1783/1999 (ERUF-förordningen). De områden som räknas upp i artikeln är bl.a. främjande av entreprenörskap, främjande av skydd och vård av natur- och kulturtillgångar, stödjande av kopplingar mellan stads- och landsbygdsområden, utvecklande av samarbete samt gemensamt användande av infrastruktur inom områden som hälsovård, kultur, turism och utbildning. Vidare anges i uppräknningen transnationellt samarbete som leder till integrerad territoriell utveckling främst med inriktning på bl.a. innovation, miljö, tillgänglighet till och kvalitet på transport- och teletjänster.

Förvaltningsstrukturen beträffande strukturfonderna vad avser de territoriella programmen beskrivs ovan under avsnitt 4.2. I ERUF-förordningen anges att de medlemsstater som deltar i ett operativt program inom målet europeiskt territoriellt samarbete kan använda sig av en gruppering så att den förvaltande myndighetens och det gemensamma sekretariatets uppgifter överläts på grupperingen, som därigenom får hela ansvaret för att förvalta programmet. Förutom att driva eller delta i projekt som medfinansieras av strukturfonderna kan en gruppering alltså ha till uppgift att förvalta ett program och att besluta om fördelning av

fondens medel till projekt. Genomförande av program eller projekt regleras närmare i ERUF-förordningen och Rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden samt om upphävande av förordning (EG) nr 1260/1999 (den allmänna förordningen).

Den förvaltande myndighetens uppgifter inbegriper fördelning och utbetalning av medel ur strukturfonderna som enligt svensk rätt är att betrakta som myndighetsutövning, se vidare nedan. I artikel 7.4 i EGTS-förordningen anges samtidigt att en gruppering inte får utföra sådana uppgifter som innefattar myndighetsutövning eller åligganden som syftar till att tillvarata statens eller andra offentliga myndigheters allmänna intressen, exempelvis polisiära och föreskrivande befogenheter, rättsväsen och utrikespolitik. Regeringen anser i likhet med utredningen att det är uppenbart att artikeln inte avser myndighetsutövning enligt svensk rätt och delar därför utredningens bedömning att artikeln inte hindrar att en EGTS ges sådana uppgifter som förutsätts i ERUF-förordningen.

Det kan också nämnas att enligt artikel 42 i ERUF-förordningen kan det för enskilda projekt finnas s.k. samordnande stödmottagare. I rollen som samordnande stödmottagare ingår bl.a. att ta emot den förvaltande myndighetens utbetalningar från den Europeiska regionala utvecklingsfonden och dela ut medlen till övriga stödmottagare. Inrättande av en samordnande stödmottagare påverkar inte förvaltningsmyndighetens ekonomiska ansvar. En gruppering kan fungera som samordnande mottagare. Grupperingen kommer då att utföra förvaltningsuppgifter, men samordningen innebär inte myndighetsutövning.

Överlåtelse av vissa förvaltningsuppgifter och myndighetsutövning m.m.

Till en grupperings uppgift skulle alltså kunna höra att besluta om bl.a. fördelning av stöd till projekt i samband med förvaltning av s.k. territoriella program. Sådan uppgift betraktas enligt svensk rätt som myndighetsutövning och kan enligt regeringsformen (RF) inte överlåtas till en gruppering utan lagstöd. EGTS-förordningen uppställer i och för sig inget krav på att medlemsstaterna överlämnar sådan förvaltande uppgift till en EGTS utan i artikel 4.3 i förordningen anges att den berörda medlemsstaten ska godkänna den blivande EGTS-medlemmens deltagande i en gruppering med hänsyn till sin konstitutionella struktur, såvida deltagandet inte är oförenligt med bl.a. nationell lagstiftning inbegripet den blivande medlemmens befogenheter och åligganden. Det är å andra sidan viktigt att svenska organ kan delta i det territoriella samarbetet inom EU på ett effektivt och konstruktivt sätt. EU finansierar ett 70-tal program för territoriellt samarbete för att främja sammanhållningen mellan Europas länder. Sverige berörs av tretton program som medfinansieras av EU med ca 10 miljarder kronor. Till detta kommer också nationell medfinansiering. Det territoriella samarbetet är redan idag ett prioriterat område och det kan antas att det kommer att få en än viktigare roll i framtiden. Den organisation för gemensam förvaltning av de territoriella programmen som grupperingsformen erbjuder är mer fördelaktig än den nuvarande ordningen där förvaltningsuppgifter läggs

på nationella organ i de deltagande länderna, bl.a. eftersom den innebär att samtliga medlemsländer som deltar i samarbetet ges en bättre insyn i den förvaltande verksamheten. Även om organisationsstrukturen för de territoriella programmen har fastlagts för den nuvarande programperioden, är det alltså angeläget att en gruppering i framtiden kan fungera som förvaltande myndighet för ett strukturfondsprogram. Nationell lagstiftning bör heller inte motverka syftet med och tanken bakom EGTS-förordningen. Sammantaget anser regeringen i likhet med utredningen att det till en gruppering bör kunna överlåtas förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program som delvis finansieras av EU och att dessa bör kunna inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder.

Som *Lunds Universitet* påpekat i sitt remissvar är frågan hur en EGTS ska betraktas i fråga om överlåtande av kompetens enligt RF inte helt okomplicerad. Under förutsättning att en förvaltningsuppgift inte direkt grundar sig på RF får riksdagen enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket RF bemyndiga regeringen att i särskilda fall besluta om överlåtelse av förvaltningsuppgift till bl.a. utländsk eller internationell inrättning eller samfällighet. Innefattar uppgiften myndighetsutövning gäller krav på särskilt beslutsförfarande i riksdagen. 10 kap. RF behandlar förhållandet till andra stater och mellanfolkliga organisationer. Vad gäller nationella organ kan förvaltningsuppgift enligt 11 kap. 6 § tredje stycket RF överlämnas till bolag, förening, samfällighet, stiftelse, registrerat trossamfund eller någon av dess organisatoriska delar eller till enskild individ. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, ska det ske med stöd av lag.

En gruppering bildas och regleras enligt EGTS-förordningen och skulle därför uteslutande kunna betraktas som en EG-rättslig figur. Av artikel 2.1 c) i förordningen följer emellertid att en EGTS beträffande frågor som inte eller endast delvis regleras av förordningen ska regleras av nationella lagar i den medlemsstat där den har sitt registrerade säte. Detta måste innebära att en EGTS, på samma sätt som ett bolag, är att betrakta som hemmahörande i den stat där den är registrerad. I fråga om en gruppering med säte i Sverige innebär det att förvaltningsuppgift och myndighetsutövning kan överlämnas till en sådan i egenskap av svenskt rättssubjekt med stöd av 11 kap. 6 § tredje stycket RF. När det gäller en gruppering med säte i utlandet tillåter 10 kap. 5 § fjärde stycket RF att riksdagen bemyndigar regeringen att i särskilda fall överlåta förvaltningsuppgift och myndighetsutövning till utländska organ. Enligt bestämmelsen i 11 kap. RF fordras lagstöd då uppgiften som ska överlämnas innefattar myndighetsutövning, medan bestämmelsen i 10 kap. innebär att det behövs lagstöd oavsett om förvaltningsuppgiften innefattar myndighetsutövning eller inte.

Det ovan sagda innebär att det utan lagstöd är möjligt att överlåta förvaltningsuppgifter till en gruppering så länge uppgifterna inte innefattar myndighetsutövning och grupperingen har ett svenskt säte. Detta gäller även överlämnande av vården av en kommunal angelägenhet för vars handhavande särskild ordning inte föreskrivits enligt kommunallagen. Så skulle en gruppering med säte i Sverige för en kommuns räkning t.ex. kunna ombesörja turismfrämjande arbete eller samordna beredning inför likalydande planbeslut etc. Att märka är emellertid att förvaltningsuppgifter som till synes inte innebär myndighetsutövning

ändå kan vara kopplade till moment som innebär utövande av myndighet. Så är t.ex. undervisning ofta förknippad med betygssättning, som innebär myndighetsutövning.

Som utredningen och remissinstanserna framhållit finns det, särskilt i Sveriges gränsområden, skiftande behov av ytterligare territoriellt samarbete på ett flertal förvaltningsområden. I flera gränsregioner, exempelvis i Tornedalen, förekommer ett utvecklat och framgångsrikt samarbete som bedrivs på annat sätt än i offentligrättslig eller liknande form. Regeringen är sedan tidigare uppmärksam på att det finns behov av att utveckla möjligheterna att samarbeta gränsöverskridande, men delar utredningens bedömning att frågor som mer generellt rör en utvidgning av uppgifter som kan överlåtas till en gruppering kräver ingående utredning, särskilt med avseende på konsekvenser, ansvarsförhållanden och finansieringsfrågor. Därtill fordras översyn av ett flertal bestämmelser inom olika rättsområden. Innan en sådan utredning kan företas är det inte lämpligt att låta ytterligare förvaltningsuppgifter än de som avser förvaltning av territoriella strukturfondsprogram ingå i en EGTS uppgifter.

Särskilt om rättssäkerhetskontroll och tillsyn

Riksdagens ombudsmän (JO) menar i sitt remissyttrande att förutsättningarna när det gäller möjligheter till insyn och rättslig kontroll är oklara om förvaltningsuppgifter överlämnas till en gruppering med registrerat säte utomlands. Även *Justitiekanslern* resonerar kring motsvarande frågeställningar. Frågan om insyn behandlas nedan i avsnitt 4.8 om offentlighetsprincipen. I fråga om rättslig tillsyn och kontroll av verksamheten i grupperingar med utländskt säte kommer detta att styras av säteslandets lagstiftning och därmed ombesörjas av tillsyns- och kontrollorgan i någon annan medlemsstat i EU. Enskilda svenska rättssubjekt som ifrågasätter en utländsk grupperings handläggning eller beslut har alltså möjlighet att få samma prövning till stånd som andra medborgare i grupperingens sätesland. Det saknas anledning att tro att övriga medlemsstater i EU inte har ett system för rättssäkerhetskontroll och tillsyn som motsvarar det svenska. Utgångspunkten är att möjligheten till territoriellt samarbete i fråga om förvaltningen av EG:s strukturfonder är värdefull och bör utnyttjas. Redan idag ombesörjs en del av förvaltningen och beslutsfattande beträffande strukturfondsmedel i de territoriella programmen av helt utländska organ med stöd av lagen (1996:506) om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté m.m.. Den omständigheten att utländska grupperingar faller under annan än Justitiekanslerns och JO:s tillsyn bör inte hindra att myndighetsutövning överläts i den begränsade omfattning som det nu är fråga om.

Att märka är också att i de fall en EGTS utövar myndighet i relation till svenska medborgare kommer minst ett svenskt organ att vara medlem i grupperingen. Den svenska medlemmens verksamhet i grupperingen kommer att vara underkastad Justitiekanslerns och JO:s tillsyn. I EGTS-förordningen anges därtill särskilt att ingenting i förordningen fråntar medborgarna möjligheten att utöva sina nationella konstitutionella

rättigheter att överklaga mot offentliga organ som är medlemmar av en gruppering när det gäller administrativa beslut som rör verksamheter som genomförs av grupperingen, tillgång till tjänster på det egna språket och tillgång till information.

Vad gäller en gruppering med registrerat säte i Sverige som anförtrotts beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder innehar en sådan uppdrag varmed följer myndighetsutövning. En sådan gruppering står därför fullt ut under Justitiekanslerns och ombudsmännens tillsyn såvitt avser denna verksamhet.

5.3 Tillämpning av förvaltningslagen

Regeringens förslag: När en gruppering med säte i Sverige handlägger förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program som delvis finansieras av EU ska bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223) om ombud och biträde, inkommande handlingar, jäv, en parts rätt att meddela sig muntligen, anteckning av uppgifter, parters rätt att få del av uppgifter, motivering av beslut, underrättelse om beslut, överklagande m.m., rättelse av skrivfel och liknande, omprövning av beslut samt överklagande av avvísingsbeslut tillämpas.

Utredningens förslag: innehåller ingen motsvarande bestämmelse.

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* påpekar att utredningen inte redovisar om en gruppering som ägnar sig åt myndighetsutövning är att jämställa med en förvaltningsmyndighet och således omfattas av förvaltningslagen bl.a. när det gäller rätten till överklagande och ombud och rätten att få ta del av uppgifter. Samfundet menar att ett klagande är viktigt ur ett rättssäkerhetsperspektiv och förordar att en gruppering ska vara att anse som en förvaltningsmyndighet enligt förvaltningslagen och således omfattas tillfullo av denna. Även *Riksdagens ombudsmän (JO)* har uttryckt att överlämnande av förvaltningsuppgifter till en gruppering innebär en påtaglig försvagning när det gäller enskildas rättigheter och rättsskydd bl.a. eftersom förvaltningslagens bestämmelser om serviceskyldighet och ärendehandläggning inte tillämpas på privaträttsliga subjekt.

Skälen för regeringens förslag: Även om en EGTS enligt förordningen bildas av huvudsakligen offentligrättsliga organ är den, som konstaterats ovan, inte en myndighet i regeringsformens mening. Detta innebär att förvaltningslagens regler om bl.a. handläggning och kontakter med allmänheten inte utan särskild bestämmelse är tillämplig i en grupperings verksamhet. I denna proposition föreslås att regeringen bemyndigas att i särskilda fall överlåta förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning gentemot enskilda till en gruppering. Förvaltningslagen innehåller grundläggande regler för vad som ska gälla för handläggningen och kontakter med enskilda i syfte att uppnå rättsäkra och korrekta beslut. Regeringen delar remissinstansernas uppfattning att det är lämpligt att grupperingar i sin handläggning av ärenden om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder tillämpar vissa av

förvaltningslagens regler. Det gäller reglerna om ombud och biträde, inkommande handlingar, jäv, en parts rätt att meddela sig muntligen, anteckning av uppgifter, parter rätt att få del av uppgifter, motivering av beslut, underrättelse om beslut, överklagande, hur beslut överklagas och överlämnande av överklagande m.m., rättelse av skrivfel och liknande, omprövning av beslut samt överklagande av avvisningsbeslut. I den föreslagna lagen bör därför anges att vissa bestämmelser i förvaltningslagen ska vara tillämpliga när en gruppering med säte i Sverige handlägger förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program som delvis finansieras av EU.

Beträffande grupperingar med säte i utlandet kommer de handläggningsregler som respektive registreringsstat föreskriver att vara tillämpliga.

Lagrådet har uppmärksammat att frågan om möjligheten att överklaga en grupperings beslut om stöd m.m. inte har tagits upp i lagrådsremissen. Lagrådet har vidare uttryckt att avsaknaden av rätt till överklagande på området kan komma att strida mot gemenskapsrättens principer om domstolskontroll.

Rätten att överklaga en förvaltande myndighets beslut i fråga om stöd ur strukturfonderna regleras i 31 § förordningen (2007:14) om förvaltning av EG:s strukturfonder. Bestämmelsen innebär att beslut i fråga om beviljande av stöd inte får överklagas. Bakgrunden till denna begränsning av rätten att överklaga stödbeslut är att regeringen inte betraktar stöd ur EG:s strukturfonder som någon civil rättighet i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga fri- och rättigheterna och de grundläggande friheterna. Inte heller i övrigt har det ansetts finnas skäl att tillåta överklagande av sådana beslut. Frågan om överklagandeförbudets förenlighet med gemenskapsrätten kommer dock att beredas vidare.

5.4 Registreringsmyndighet och register över grupperingar m.m.

Regeringens förslag: Bolagsverket ska föra ett register över grupperingar med säte i Sverige. I registret ska uppgifter om regeringens beslut i fråga om en gruppering föras in. Bolagsverket ska genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har förts in i registret. I ärenden om registrering ska avgift betalas för ärendets handläggning. Avgift ska också betalas för registerföringen. En anmälan om registrering av en gruppering ska göras av grupperingens blivande medlemmar.

Utredningens förslag: Skiljer sig från regeringens på följande punkter. Utredningen föreslog att Verket för Näringslivsutveckling (Nutek) ska vara registreringsmyndighet för EGTS. Utredningen föreslog dessutom en bestämmelse om att registreringsmyndighetens beslut att avskriva en anmälan eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag samt att omprövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Vidare

innehöll utredningens förslag en bestämmelse om att fråga om upplösning av en gruppering ska prövas efter ansökan av registreringsmyndigheten.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Sundsvall* föreslår när det gäller tidsfristen för att överklaga registreringsmyndighetens beslut att fristen för att överklaga i stället ska vara tre veckor för överensstämmelse med övriga likartade måltyper på förvaltningsdomstol. *Bolagsverket* föreslår att verket ska utses till registreringsmyndighet för EGTS och framhåller bl.a. att verket redan har system för att ta emot, granska och offentliggöra andra årsredovisningar samt att man ansvarar för utgivningen av Post- och Inrikes tidningar. Att inordna årsredovisningar för EGTS i systemet och publicera dem innebär därför varken problem eller kostnader. *Verket för Näringslivsutveckling (Nutek)* instämmer i utredningens förslag att myndigheten bör vara registreringsmyndighet eftersom myndigheten under programperioden 2007–2013 redan har omfattande uppdrag beträffande svenska parters deltagande i projekt inom strukturfondsprogrammen. Myndigheten erbjuder därför en unik svensk kunskapsbas och ett nätverk som innebär möjligheter att utföra uppgiften på ett effektivt sätt. Att ta emot och registrera grupperings årsberättelse sammanfaller väl med den kontrollerande uppgift Nutek har inom de territoriella programmen.

Skälen för regeringens förslag

Val av registreringsmyndighet och frågan om avgift

Eftersom medlemsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa effektiv tillämpning av EGTS-förordningen bör en myndighet som svarar för registrering och/eller offentliggörande av stadgan för grupperingar med säte i Sverige utses. Grupperingen förvärvar enligt förordningen status som juridisk person vid dagen för registreringen eller offentliggörandet, beroende på vilket som inträffar först. Medlemsstaterna kan enligt förordningen besluta om betalning av avgifter i samband med registreringen. Avgifterna får inte överstiga de administrativa kostnaderna.

Utredningen anser att det förefaller mest naturligt att låta Nutek vara registreringsmyndighet för EGTS eftersom myndigheten dels redan svarar för viss kontroll av ett av de territoriella strukturfondsprogrammen, dels eftersom utredningen också föreslog att Nutek ensam ska vara behörig myndighet att ansöka om en grupperings upplösning. Den sistnämnda ordningen torde emellertid inte vara möjlig enligt förordningens ordalydelse, se vidare nedan.

I denna proposition föreslås i avsnitt 5.5 bl.a. att en EGTS ska upprätta årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Sådana årsredovisningar registreras som regel av Bolagsverket, som har väl utarbetade rutiner för registrering och erforderlig kontroll. Bolagsverket för även register över grupperingar enligt lagen (1994:1927) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar och har därför erfarenhet av motsvarande registerföring som det nu är fråga om. Det framstår därför som lämpligast att låta Bolagsverket vara registreringsmyndighet för

EGTS. Den omständigheten att Nutek har kontrollfunktioner i fråga om vissa territoriella program påverkar inte denna bedömning. Prop. 2008/09:174

Bolagsverket bör kunna ta ut avgift för registreringen och registerföringen. Närmare bestämmelser om avgifter kan meddelas i form av verkställighetsföreskrifter.

Kungörandet

Kungörande av registeruppgifter i samband med införandet syftar till att informationen ska komma till allmänhetens kännedom. Av en grupperings stadga framgår uppgifter som kan vara av allmän betydelse och av intresse för tredje man, t.ex. grupperingens organs befogenheter, grupperingens beslutsförfarande och arrangemang rörande grupperingens ansvar för uppkomna skulder. En bestämmelse om att stadgan och övriga uppgifter som registreras också ska kungöras bör därför införas. Vad som införs i bl.a. aktiebolagsregistret, föreningsregistret och handelsregistret kungörs i Post- och Inrikes Tidningar som Bolagsverket ger ut. Vi delar därför utredningens uppfattning att det förefaller lämpligt att också innehållet i EGTS-registret offentliggörs i samma publikation. Även kostnaden för kungörandet bör täckas av avgiften som betalas i registreringsärendet. Närmare bestämmelser om vad som ska registreras och kungöras kan meddelas i form av verkställighetsföreskrifter.

Anmälan om registrering och behovet av en överklagandebestämmelse

Lagrådet har påpekat det bör komma till uttryck i lagen att det är grupperingens medlemmar som initierar ett ärende om registrering och offentliggörande och föreslagit att detta bör ske i form av en ansökan. Lagrådet har vidare uttryckt att behovet av en överklagandebestämmelse bör övervägas på nytt.

Att det är grupperingens blivande medlemmar som ska begära registreringen framgår inte direkt av EGTS-förordningen. Regeringen delar dock Lagrådets uppfattning att detta framstår som naturligt, bl.a. för att det enligt artikel 4.5 i EGTS-förordningen är medlemmarna som ska sörja för att stadgan och avtalet överensstämmer med samtliga berörda medlemsstaters godkännande av deltagandet. När registrering och offentliggörande sedan skett ska medlemmarna enligt artikel 5.1 även underrätta de berörda medlemsstaterna och Regionkommittén om detta samt inom en viss tid säkerställa att ett meddelande om bildandet av grupperingen offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Vad gäller formerna för grupperingens begäran om registrering är regeringen emellertid av uppfattningen att en sådan bör ske i form av en anmälan. Enligt EGTS-förordningen finns nämligen ingen rätt att vägra registrering och offentliggörande. Förordningen uppställer heller inte några kriterier för en prövning av huruvida registrering ska ske. I stället framgår det att en stadga som godkänts av berörda medlemsstater ska registreras och/eller offentliggöras, och i denna del gäller som tidigare angetts att de blivande medlemmarna ansvarar för att stadgan och avtalet överensstämmer med respektive berörd medlemsstats godkännande. I sammanhanget erinras om att deltagare i en gruppering endast kan vara

offentliga organ. I denna del har regeringen därför sammantaget funnit anledning att avvika från Lagrådets förslag.

De skäl som kan anföras mot att Bolagsverket ska göra en närmare prövning i ärenden om registrering kan också återopas i fråga om behovet av en överklagandebestämmelse. I t.ex. aktiebolagslagen är en överklagandebestämmelse i anslutning till bestämmelserna om registrering motiverad på grund av att Bolagsverket har rätt att under vissa i detalj närmare angivna förutsättningar skriva av en registreringsanmälan eller vägra registrering. Eftersom några sådana förutsättningar enligt regeringens uppfattning inte finns i nu aktuellt fall är utgångspunkten att Bolagsverket måste bifalla en ansökan om registrering. Vid sådant förhållande finns inget behov av någon bestämmelse om överklagande.

Vem kan ansöka om en grupperings upplösning?

I artikel 14 i EGTS-förordningen anges bl.a. att en behörig domstol eller myndighet i medlemsstaten där en gruppering har sitt registrerade säte vid en ansökan av en behörig myndighet med ett berättigat intresse under vissa förutsättningar ska besluta om avveckling av en gruppering. Detta innebär att vilken myndighet som helst kan ansöka om en grupperings avveckling så länge myndigheten har ett berättigat intresse. Tolkningen stöds av en jämförelse med andra språkversioner av förordningen. Någon begränsning som innebär att endast en myndighet kan ansöka om avveckling på det sätt som utredningen föreslår bör därför inte göras.

Som angetts i avsnitt 5.2 föreslås i denna proposition att en ansökan enligt artikel 14 i förordningen i Sverige ska prövas av regeringen.

5.5 Redovisning och revision

Regeringens förslag: Det anges i bokföringslagen (1999:1078) att en gruppering för varje räkenskapsår ska avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt vad som närmare framgår av lagen. Detta medför att årsredovisningslagen (1995:1554) och revisionslagen (1999:1079) ska tillämpas i fråga om en gruppering. Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i en gruppering. Årsredovisningen ska skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling samt av direktören. Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av bokföringslagen ska av en gruppering fullgöras på motsvarande sätt som gäller för handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare. På samma sätt ska även revisionsberättelsen offentliggöras. Bolagsverket ska därefter kungöra handlingarna.

Utredningens förslag: Överensstämmer i fråga om bestämmelserna om revision i huvudsak med regeringens förslag. Utredningen föreslog i fråga om årsredovisning att bestämmelserna om årsredovisning i lagen (1997:614) om kommunal redovisning ska gälla för en gruppering samt att registrering av årsredovisningen ska ombesörjas av Verket för

Näringslivsutveckling (Nutek). Utredningen föreslog dessutom att en gruppering ska vara skyldig att lämna en årsberättelse till registreringsmyndigheten.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens. I promemorian föreslogs dock inte något särskilt kompetenskrav för grupperingens revisor.

Remissinstanserna: *Riksrevisionen* har uppmärksammat att det i utredningens författningsförslag saknas reglering av en grupperings bokföring och redovisning och rekommenderar att aktuella paragrafer i lagen om kommunal redovisning görs tillämpliga för en gruppering. Vidare påpekar *Riksrevisionen* att en årsberättelse enligt utredningens förslag inte skulle innehålla information som inte ryms inom ramen för vad en årsredovisning enligt samma lag skulle innehålla och förespråkar att den av utredningen föreslagna bestämmelsen om årsberättelse utgår. För att säkra att information enligt 6 § andra stycket i utredningens författningsförslag ingår i årsredovisningens förvaltningsberättelse kan enligt *Riksrevisionen* en sådan skrivning tillföras i den föregående paragrafen eller regleras i annan handling riktad till grupperingen. Att redovisa till övervägande delen samma information i både en årsredovisning och en årsberättelse skulle nämligen, förutom det administrativa merarbetet, även kunna leda till oklarheter hos mottagarna. I fråga om promemorian har remissinstanserna, däribland *Sveriges Kommuner och Landsting*, *FAR-SRS branschorganisationen för revisorer och rådgivare*, *Svenska ESF-Rådet*, *Skatteverket*, *Kammarrätten i Sundsvall* och *Sveriges Advokatsamfund*, meddelat att man tillstyrker eller inte har några synpunkter på de föreslagna ändringarna. Inte heller *Bokföringsnämnden* har några redovisningsmässiga synpunkter på promemorians förslag, men har lämnat förslag till hur ändringarna lagtekniskt bör placeras i de aktuella paragraferna. *SkyRev*, *Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer* har inget att erinra mot förslagen, men anser att om kommunala uppgifter åläggs grupperingar i vilka kommuner är medlemmar måste den demokratiska kontrollen säkerställas på samma sätt som när värden av en kommunal angelägenhet i övrigt överläts på privaträttsligt reglerade associationsformer. *SkyRev* föreslår därför en ändring i kommunallagen som innebär att fullmäktige innan en sådan angelägenhet överlämnas till en gruppering ska se till att grupperingen i rimlig utsträckning förbinder sig att säkra kommunens inflytande och kontroll över grupperingens verksamhet och redovisningen, bl.a. genom att minst en lekmannarevisor ska utses. Vidare föreslås en ändring i kommunallagen som innebär att revisionsberättelsen för en gruppering till vilken värden av en kommunal angelägenhet har överlämnats ska fogas till de kommunala revisorernas revisionsberättelse. *Revisorsnämnden* tillstyrker förslagen i promemorian, men ifrågasätter om inte revisionen av en EGTS alltid ska utföras av en revisor som är godkänd eller auktoriserad utifrån de krav som gäller enligt 12 § andra och tredje styckena revisionslagen. *Kammarrätten i Stockholm* efterlyser en mer grundlig analys av dels om vilka typer av krav när det gäller redovisning som är lämpliga med tanke på den skiftande verksamhet som en EGTS skulle kunna bedriva, dels med avseende på vilka konsekvenser det befintliga förslaget skulle kunna få. *Kammarrätten* är införstådd med att krav på redovisning kan vara motiverad då europeiska grupperingar tar emot

ekonomiskt bidrag från t.ex. svenska offentliga organ eller gemenskapen. Kammarrätten ställer sig dock tveksam till att grupperingar kategoriskt omfattas av reglerna om redovisning på det sätt som föreslagits. Om förslaget realiseras så som det ser ut nu vill kammarrätten erinra om att det skulle innebära att åtminstone vissa grupperingar skulle belastas med oproportionerliga krav på redovisning, vilket i vissa fall skulle kunna avhålla deltagare från att ingå i en gruppering. Det vore en olycklig konsekvens med tanke på att hela syftet bakom EGTS-förordningen är att skapa förutsättningar för att främja territoriellt samarbete.

Skälen för regeringens förslag

Redovisning m.m.

I fråga om upprättande av en grupperings årsredovisning och, när så krävs, årsberättelse samt om revision och offentliggörande av redovisningen hänvisar EGTS-förordningen till nationell lagstiftning i den medlemsstat där grupperingen har sitt registrerade säte. Det ankommer alltså på medlemsstaterna att avgöra vad som ska gälla i dessa frågor. Utredningen har, mot bakgrund av att medlemmarna i en gruppering som regel är allmänna organ och att grupperingen ska handha förvaltningsuppgifter, föreslagit att bestämmelserna om extern redovisning för ett kommunalförbund bör tjäna som förebild för en gruppering. Dessa bestämmelser återfinns i lagen om kommunal redovisning och är desamma som gäller för redovisning i kommuner och landsting.

De särskilda redovisningsregler som gäller för kommunerna och kommunalförbund är i jämförelse med redovisningsreglerna som gäller för näringslivet anpassade till den s.k. kommunala särarten. Förutsättningarna för den kommunala verksamheten präglas av att kommuner och landsting bedriver allmännyttig verksamhet som till största delen finansieras kollektivt via kommunalskatt och statliga bidrag. Sådana intäkter ska enligt de kommunala redovisningsreglerna redovisas särskilt i resultaträkningen. Flera av tillgångarna är av allmännyttig karaktär, varför det i redovisningen tas hänsyn till att tillgångar ofta inte är realiserbara. Informationen om den kommunala verksamhetens resultat och ställning som den ska utformas enligt lagen om kommunal redovisning ska underlätta styrning och uppföljning av just kommunal verksamhet. Den kommunala särarten medför också att den kommunala redovisningen särskilt skiljer sig från den som gäller för näringslivet i fråga om hanteringen av pensionsåtaganden.

Även om det förhåller sig så att kommuner och landsting, liksom kommunalförbund, kan vara medlemmar i en gruppering kan det inte uteslutas att också andra organ, som inte präglas av den kommunala särarten, kommer att delta. Såvitt nu kan bedömas är det inte troligt att en gruppering kommer att ha annat än mer begränsade uppgifter och omfattningen av en grupperings verksamhet kommer därför att åtminstone inledningsvis vara liten. Dessa omständigheter medför enligt regeringen att en gruppering i motsats till vad utredaren föreslår bör likställas med sådana företag som tillämpar extern redovisning enligt ordinarie regler. Att antalet grupperingar förväntas bli litet och verksamheter som bedrivs av grupperingarna begränsade medför också att det för

närvarande saknas anledning att som *SkyRev, Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer* föreslår företa ändringar i kommunallagen med anledning av EGTS-förordningen. För det fall det i framtiden finns anledning att göra en annan bedömning i dessa delar kommer det att finnas tillfälle att göra ändringar i lagen i samband med den översyn av EGTS-förordningen som enligt förordningen ska inledas 2011.

Enligt bokföringslagen är juridiska personer bokföringsskyldiga om inte annat särskilt anges. Någon särskild bestämmelse om bokföringsskyldighet för en gruppering behöver därför inte införas. Vad gäller skyldighet att upprätta och offentliggöra årsredovisning och årsredovisningslagens tillämplighet är systematiken i lagarna sådan att detta särskilt anges i bokföringslagen. I årsredovisningslagen anges sedan på vilket sätt skyldigheten ska fullgöras. Vårt lagtextförslag har i förhållande till promemorian justerats i enlighet med *Bokföringsnämndens* förslag rörande ändringarnas placering i paragraferna.

Liksom vad som gäller i fråga om årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag eller handelsbolag bör handlingarna beträffande en EGTS kungöras av registreringsmyndigheten. Grupperingen ska ge in kopior av handlingarna till myndigheten. Det framstår som lämpligt att detta ska ha skett inom sex månader efter räkenskapsårets utgång, d.v.s. vad som i dag föreskrivs beträffande handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare. Enligt årsredovisningslagen ska kungörande ske i en tidning som myndigheten ger ut, d.v.s. Post- och Inrikes Tidningar, vilket överensstämmer med förslaget i den del som avser kungörande av vad som införts i EGTS-registret.

När det gäller *Kammarrättens i Stockholm* synpunkt att en grupperings redovisning bör anpassas till dess verksamhet kan följande överväganden göras. I fråga om de uppgifter som en gruppering kan komma att utföra framgår av EGTS-förordningen endast att en grupperings uppgifter ska vara begränsade till underlättande och främjande av territoriellt samarbete för att stärka ekonomisk och social sammanhållning inom gemenskapen. Viss ytterligare ledning kan fås av att EGTS-förordningen också hänvisar till artikel 6 i ERUF-förordningen, jfr avsnitt 3.1. De verksamhetsområden som där räknas upp är emellertid av så skiftande slag att det för närvarande inte är möjligt att fullt ut överblicka vilka verksamheter en gruppering kan komma att bedriva. Det är också svårt att ha en uppfattning om hur omfattande verksamheter som kan komma ifråga, liksom vilka verksamheter som kan komma att bedrivas med respektive utan ekonomiskt bidrag från gemenskapen eller inbegripa hantering av svenska och utländska offentliga medel. Mot denna bakgrund är det i nuläget inte lämpligt eller möjligt att anpassa redovisningsreglerna till de olika slag av verksamheter som kan komma att bedrivas i den nya juridiska formen. Det bör dock noteras att de föreslagna reglerna knyter an till förenklingar i redovisningslagstiftningen som nyligen har genomförts (jfr prop. 2005/06:116). Detta kommer bl.a. att få till följd att grupperingar som omfattas av definitionen av ”mindre företag” kommer att ha mindre redovisningsbörda än grupperingar som kommer att tillhöra ”större företag” (1 kap. 3 § årsredovisningslagen). Redovisningsregler som utformas på det sättet får i vart fall tills vidare i tillräcklig omfattning anses ta hänsyn till de varierande förutsättningar

Frågan om årsberättelse

EGTS-förordningen förutsätter inte nationella bestämmelser om årsberättelse, utan i förordningen anges att nationella bestämmelser om årsberättelse ska gälla när så krävs. Utredningen har mot bakgrund av att det kan vara värdefullt att kunna följa en grupperings verksamhet och utveckling föreslagit att en gruppering bör avfatta en årsberättelse som ska ges in till registeringsmyndigheten.

Allmänt sett fordras som regel ingen årsberättelse vid sidan av förvaltningsberättelsen, som syftar till att ge en översikt över företagets verksamhet, ställning och resultat genom upplysningar som kompletterar resultat- och balansräkningarna. Som utredningen påpekat föreskrivs det i lagen (2004:46) om investeringsfonder att fondbolag för varje investeringsfond som det förvaltar ska avge årsberättelse och halvårsredogörelse. Bakgrunden till detta torde i första hand vara andelsägarnas, som ofta är konsumenter, behov av lättillgänglig information om varje fonds utveckling och ställning samt att denna information inte finns att tillgå i annan form. Motsvarande behov gör sig inte gällande i fråga om grupperingar. Någon bestämmelse om årsberättelse fordras därför inte för EGTS.

Revision

Revisionslagen bör, som utredningen också föreslagit, göras tillämplig beträffande grupperingar med säte i Sverige. Med tanke på att en gruppering kan komma att hantera offentliga medel samt att revisorns revisionsberättelse då ska ligga till grund för kontrollen av förvaltningen av sådana medel enligt EGTS-förordningen, se avsnitt 5.6, är det lämpligt att, som revisorsnämnden också föreslår, föreskriva att endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i en gruppering. Att revisionslagen ska tillämpas innebär då bl.a. att en gruppering ska utse minst en revisor med angivna kompetenskrav. Denne ska granska årsredovisningen och bokföringen samt ledningens förvaltning och efter varje räkenskapsår lämna en revisionsberättelse till grupperingen.

Som tidigare angetts kan det antas att en gruppering kommer att ha en så begränsad verksamhet att någon lekmannagranskning av räkenskaperna och redovisningen inte är nödvändig. Antalet grupperingar väntas också till en början bli få. Om grupperingarna i framtiden ges utökade befogenheter eller anförtros ytterligare uppgifter kan frågan om lekmannarevision övervägas på nytt.

Regeringens förslag: Den myndighet som regeringen bestämmer ska i fråga om en grupperings förvaltning av offentliga medel utföra kontroll och vidta övriga åtgärder enligt artiklarna 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006. En gruppering är skyldig att lämna myndigheten de handlingar och uppgifter som myndigheten behöver för kontrollen. Myndigheten ska rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, Bolagsverket och grupperingen.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår en bestämmelse som endast innebär att regeringen ska bestämma viken myndighet som ska utöva kontroll enligt artikel 6.1 i EGTS-förordningen samt att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska meddela föreskrifter om hur kontrollen ska gå till.

Remissinstanserna: Har inte haft synpunkter i denna del.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 6.1 i EGTS-förordningen föreskrivs att kontrollen av förvaltningen av offentliga medel ska organiseras av behöriga myndigheter i den medlemsstat där grupperingen har sitt registrerade säte. På samma ställe anges att medlemsstaten ska utse en sådan behörig myndighet innan den godkänner en blivande medlems deltagande i grupperingen. Kontrollerna ska enligt artikel 6.3 utföras i enlighet med internationellt godtagen revisionssed. Artikel 6.4 i förordningen föreskriver att i fråga om kontroll av gemenskapsmedel ska relevant lagstiftning om sådan tillämpas när grupperingen genomför program eller projekt för territoriellt samarbete som medfinansieras genom strukturfonderna eller andra särskilda åtgärder som avser sådant samarbete med ekonomiskt bidrag från gemenskapen. Den kontroll som myndigheten ska utföra avser således enbart förvaltningen av nationella medel.

Någon närmare förklaring till vilka moment kontrollen i fråga ska innehålla eller vad den ska utvisa finns inte i förordningen. Där anges inte heller vilket underlag den kontrollerande myndigheten ska utgå ifrån i sin granskning eller hur resultatet av kontrollen ska redovisas. Utredningen har föreslagit en bestämmelse enligt vilken regeringen ska utse kontrollmyndighet och att de närmare detaljerna beträffande kontrollen ska regleras på annan nivå än i lagform. Regeringens uppfattning är emellertid att det i lagen därtill bör anges en skyldighet för grupperingen att lämna ut de handlingar och uppgifter som behövs för kontrollen eftersom en gruppering är att betrakta som ett enskilt organ och en sådan föreskrift utgör ett åliggande för grupperingen. Övriga bestämmelser rörande kontrollen kan, som *Lagrådet* påpekat, meddelas i förordning.

Resultatet av myndighetens kontroller bör redovisas i ett utlåtande där myndighetens iakttagelser och eventuella rekommendationer framgår. Utlåtandet bör ges in till regeringen. En kopia av rapporten bör också tillsändas grupperingen och Bolagsverket.

Artikel 6.5 i EGTS-förordningen föreskriver att den medlemsstat där en gruppering har sitt registrerade säte ska informera övriga berörda

medlemsstater om det har uppstått några problem under kontrollen. Den kontrollerande myndigheten bör därför årligen rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, som i förekommande fall informerar övriga medlemsstater i enlighet med artikeln.

Enligt artikel 6.2 i EGTS-förordningen ska myndigheterna i den medlemsstat där grupperingen har sitt registrerade säte bistå myndigheter i andra medlemsstater genom att vidta åtgärder för dessas räkning i form av kontroller av grupperingens åtgärder på det egna territoriet. Myndigheterna ska vidare vidta åtgärder för att utbyta all lämplig information. Artikeln får förstås så att i första hand ska kontrollmyndigheten för EGTS bistå myndigheter i andra länder vars organ deltar i en svensk-registrerad gruppering med att t.ex. begära ut information. För det fall kontrollmyndigheten skulle behöva bistånd av andra svenska myndigheter ska även dessa lämna sådant enligt lydelsen i EGTS-förordningen. Som utredningen angett kan artikeln aldrig grunda rätt för utländska myndigheter att vidta åtgärder på svenskt territorium.

5.7 Likvidation m.m.

Regeringens förslag: Medlemmar i en gruppering med säte i Sverige ska i avtalet om att bilda grupperingen reglera förfarandet vid grupperingens likvidation och upplösning. Grupperingen ska underrätta regeringen och Bolagsverket om ett beslut om att inleda likvidation och om upplösning av en gruppering med säte i Sverige. Upplysningar om likvidation och upplösning ska föras in i registret över grupperingar.

Utredningens förslag: överensstämmer i huvudsak med regeringens. Utredningens förslag är emellertid begränsat till frågor om likvidation och berör alltså inte när grupperingen ska anses upplöst. Vidare anges i förslaget att grupperingen förutom förfarandet även ska reglera förut-sättningarna för likvidation i avtalet.

Remissinstanserna: *Kronofogdemyndigheten* anser att det uttryckligen bör skrivas ut i lagen vilken domstol som är behörig vid frågor om likvidation, insolvens och liknande förfaranden enligt artikel 12 i EGTS-förordningen.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 12 i EGTS-förordningen ska när det gäller likvidation, insolvens, betalningsinställelse och liknande förfaranden en gruppering styras av lagstiftningen där den har sitt registrerade säte såvida annat inte framgår av artikeln i övrigt.

Särskilda bestämmelser om insolvens och betalningsinställelse i övrigt behövs inte i svensk rätt eftersom konkurslagen är generellt tillämplig på samtliga gäldenärer. Enligt konkurslagen görs ansökan om konkurs hos den tingsrätt där gäldenären bör svara i tvistemål som angår betalnings-skyldighet i allmänhet. För en grupperings del innebär det tingsrätten på den ort där grupperingen har sitt registrerade säte. Någon bestämmelse om behörig domstol i konkursärenden beträffande en gruppering behövs således inte heller.

Artikel 8.2 c) i EGTS-förordningen föreskriver att det i en grupperings avtal bl.a. ska anges villkoren för en grupperings upplösning, d.v.s. under vilka förutsättningar upplösning kan komma ifråga. När saken regleras i förordningen bör den inte därutöver regleras i lagen. Eftersom det i förordningens artikel 12 synes förutsättas att även förfarandet vid likvidation ska regleras är det lämpligt att som utredningen har föreslagit föreskriva att en gruppering med säte i Sverige i avtalet ska ange vad som ska gälla beträffande sådan likvidation. Det bör också anges vid vilken tidpunkt grupperingen därefter ska anses upplöst. Tvångsvis avveckling och upplösning av en gruppering behandlas därutöver i artikel 14 där det anges att en domstol eller myndighet kan besluta om avveckling i vissa fall trots vad som anges i avtalet rörande upplösning.

Grupperingen bör underrätta Bolagsverket om ett beslut att inleda likvidation och upplösning av en gruppering. Även regeringen bör informeras om att likvidation pågår eller upplösning skett. Uppgiften bör införas i EGTS-registret.

5.8 EGTS och offentlighetsprincipen

Regeringens förslag: När en gruppering med säte i Sverige handlägger frågor om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar i nämnda verksamhet hos grupperingen.

Utredningens förslag: Utredningen föreslog att all verksamhet som bedrivs av grupperingar ska omfattas av offentlighetsprincipen genom en ändring i 1 kap. 9 § sekretesslagen (1980:100).

Remissinstanserna: *Lunds Universitet* påpekar att det bör övervägas om det bör införas krav på insyn även i grupperingar med säte i utlandet. Ett sådant krav skulle kunna utformas som ett villkor för att svenska organ ska få bli medlemmar i en gruppering. Ett alternativ är också att föreskriva att svenska organ vid utformning av grupperingars stadgor så långt som möjligt ska beakta intresset av öppenhet (jfr. 3 kap. 19 a § kommunallagen). *Sveriges Advokatsamfund* noterar att utredningens förslag innebär att rätten att ta del av handlingar endast gäller då en gruppering har sitt registrerade säte i Sverige och menar att denna brist lämpligen borde åtgärdas genom att författningsförslaget utvidgas till att omfatta även svensk medlem av en gruppering oavsett var sätet är registrerat. Detta gäller i synnerhet då regeringen får överlåta förvaltningsuppgift till en gruppering med registrerat säte i en annan medlemsstat inom EU. Alternativt bör förslaget innefatta skyldighet för regeringen att när den prövar en ansökan om svensk medlems deltagande i en gruppering försäkra sig om att offentlighetsprincipen ska gälla för den svenska medlemmen även om grupperingen har sitt registrerade säte i en annan medlemsstat. Detta skulle exempelvis kunna göras i avtalet om inrättande av grupperingen. *Region Skåne* påpekar att det i utredningen inte förs något resonemang om hur insyn ska utformas avseende en gruppering med säte i annat land. Region Skåne anser att

detta rimligen har ett stort allmänintresse och att utredningen borde ha ägnat sig åt frågan hur offentlig insyn i dessa fall i möjligaste mån kan säkras i vart fall genom att grupperingar med svenskt deltagande i stadgar eller liknande beaktar behov av offentlig insyn. För att skapa gränsöverskridande organ med möjlighet att mobilisera medborgarna anser Region Skåne offentlighet som en viktig del.

Skälen för regeringens förslag: I 2 kap. tryckfrihetsförordningen regleras rätten att ta del av allmänna handlingar. Ett av kriterierna för att en handling ska vara allmän är att den förvaras hos en myndighet. Enligt 1 kap. 8 § andra stycket sekretesslagen (1980:100) ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos en myndighet gälla också hos organ som anges i bilagan till sekretesslagen i den mån handlingarna hör till den verksamhet som anges där. Vid införandet av bestämmelsen anfördes att en utvidgning av offentlighetsprincipens tillämpningsområde utanför myndighetsområdet bör inriktas på de organ som det framstår som mest angeläget att reglera från offentlighetssynpunkt, nämligen sådana som handhar myndighetsutövning mot enskilda. De flesta organ som anges i bilagan har också fått sig anförtrödda åtminstone några uppgifter som innefattar myndighetsutövning mot enskild (se bl.a. prop. 1996/97:142 och prop. 2001/02:38).

Genom 1 kap. 9 § sekretesslagen har reglerna om handlingsoffentlighet gjorts tillämpliga även på handlingar hos bolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Utredningen har föreslagit en ändring i denna bestämmelse som innebär att offentlighetsprincipen görs tillämplig för samtliga grupperingar med säte i Sverige och att grupperingarna vid tillämpning av sekretesslagen ska jämföras med myndighet. Bestämmelsen gäller oavsett vilken verksamhet grupperingen bedriver. Förslaget motiveras med att framför allt primärkommuner och landstingskommuner kommer att vara medlemmar i en gruppering och att intresset av insyn i kommunal verksamhet är lika stort oavsett om verksamheten bedrivs av kommunen eller av privaträttsliga organ.

Utgångspunkten är att en EGTS förutom av kommuner kan bildas också av andra organ som omfattas av offentlighetsprincipen, t.ex. statliga förvaltningsmyndigheter. Ur detta perspektiv framstår en ändring i den bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som reglerar organ med enbart kommunalt inflytande som mindre lämplig. Att offentlighetsprincipen ska gälla i all verksamhet i en gruppering är vidare inte helt självklart. Här bör beaktas att även organ som inte automatiskt omfattas av offentlighetsprincipen, t.ex. statliga bolag, kan delta i en gruppering. Som *Lagrådet* har påpekat föreslår regeringen dock att regeringen ska bemyndigas att till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU samt att sådana förvaltningsuppgifter ska få innefatta beslutsfattande i fråga om EU:s strukturfonder (3 § förslaget till lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete). Sådant beslutsfattande utgör myndighetsutövning. Det kan inte förutses att det finns några tungt bärande skäl som talar emot att göra offentlighetsprincipen tillämplig i sådan verksamhet. Regeringen delar därför *Lagrådets* uppfattning att offentlighetsprincipen bör göras tillämplig hos grupperingar med säte i Sverige vid handläggning av ansökningar om stöd ur EG:s strukturfonder. *Lagrådet*

har vidare föreslagit att offentlighetsprincipen bör göras tillämplig hos grupperingar i myndighetsutövande verksamhet genom ett tillägg till bilagan till sekretesslagen. Regeringen har i en annan proposition föreslagit att sekretesslagen ska ersättas av en offentlighets- och sekretesslag samt att den nya lagen ska träda i kraft den 30 juni 2009 (prop. 2008/09:150). Bestämmelsen i 1 kap. 8 § andra stycket sekretesslagen respektive bilagan till sekretesslagen motsvaras av 2 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen respektive bilagan till den nya lagen. Regeringen föreslår således att den nu aktuella ändringen genomförs genom ett tillägg i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen.

Följden av ett sådant förslag är inte bara att tryckfrihetsförordningens regler om rätt att ta del av handlingar hos en myndighet blir tillämpliga i den angivna verksamheten hos grupperingen. Grupperingen jämföras också med myndighet vid tillämpningen av offentlighets- och sekretesslagen (2 kap. 4 § andra meningen, jfr 1 kap. 8 § andra stycket andra meningen sekretesslagen). Detta innebär bl.a. att bestämmelserna om registrering av handlingar m.m. i 4–6 kap. offentlighets- och sekretesslagen (jfr. 15 kap. sekretesslagen) blir tillämpliga i verksamheten. Vidare blir bestämmelsen i 30 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen (jfr. 8 kap. 7 § sekretesslagen) tillämplig. Enligt den gäller viss sekretess för uppgifter om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden i annan än statlig myndighets verksamhet, som består i tillsyn eller stödverksamhet med avseende på näringslivet. Enligt 30 kap. 29 § samma lag har regeringen viss möjlighet att meddela dispens från nämnda sekretess. En ytterligare konsekvens av förslaget är att bestämmelserna i arkivlagen (1990:782) blir tillämpliga i den angivna verksamheten.

För svenskt vidkommande är det inte möjligt att reglera andra grupperingar än de som har säte i landet. Visserligen skulle det vara möjligt att uppställa som villkor för en svensk medlems deltagande i en gruppering med säte i utlandet att grupperingen tillämpar offentlighetsprincipen eller att intresset av allmänhetens insyn beaktas vid utformandet av avtalet och stadgan. Mot detta talar emellertid att sådana bestämmelser skulle kunna begränsa svenska organs möjligheter att delta i det territoriella samarbetet eftersom det är lagen i det land där grupperingen har sitt säte som ska tillämpas i detta avseende och utgångspunkten i andra medlemsstater ofta är att handlingar omfattas av sekretess. Möjligheten att bedriva territoriellt samarbete i form av EGTS, inte minst i fråga om förvaltningen av EG:s strukturfonder, är värdefull och bör tas till vara så långt det är möjligt. Någon bestämmelse av det slag som *Lunds Universitet* förordar bör därför inte införas. Trots avsaknaden av en uttrycklig bestämmelse om detta bör svenska organ vid förhandlingar om inrättande av en gruppering naturligtvis ändå verka för att det i avtalet om en gruppering eller i dess stadga tas hänsyn till intresset av insyn i grupperingens handlingar.

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

<p>Regeringens förslag: Den nya lagen ska träda i kraft den 1 augusti 2009.</p>
--

Utredningens förslag: överrensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: har inte kommenterat frågan.

Skälen för regeringens förslag: EGTS-förordningens tillämpas sedan augusti 2007. Den nya lagen bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Tidpunkten för ikraftträdande bör vara den 1 augusti 2009.

Några övergångsbestämmelser behövs inte.

7 Konsekvenser

I denna proposition lämnas förslag till en ny lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS). Vidare föreslås ändringar i bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554), revisionslagen (1999:1079) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:000). Förslagen lämnas med anledning av att EGTS-förordningen i vissa avseende fordrar kompletterande svenska bestämmelser i lagform.

Grupperingar bildas av medlemsstater i EU och offentlighetsrättsliga organ. Förslagen i propositionen bedöms endast ha marginella effekter för företagen.

Prövning av frågor om svenska organs deltagande i en gruppering samt förbud i vissa fall mot en grupperings verksamhet, utträde ur och upplösning av en gruppering föreslås ankomma på regeringen. Detta innebär att beredningen av regeringens beslut kommer att ske i Regeringskansliet. Eftersom det kan förväntas att möjligheten att bilda grupperingar åtminstone inledningsvis inte kommer att utnyttjas i någon större utsträckning kan beredningen ske inom befintliga ekonomiska ramar.

Bolagsverket förutsätts skapa ett register över grupperingar och registrera ett antal uppgifter rörande grupperingar med säte i Sverige. Kostnaderna för registrering och registerhållande kommer att finansieras genom avgifter motsvarande de administrativa kostnaderna. Bolagsverket har utarbetade rutiner både för att skapa och hålla register eftersom verket har motsvarande uppgifter beträffande andra associationer. Annat än helt marginella kostnader kan därför inte väntas uppstå för verket.

Svenska organ kan delta i en gruppering på frivillig basis under förutsättning att regeringen godkänner deltagandet. Eftersom deltagandet är frivilligt förutsätts kostnader förenade med deltagande uppvägas av de positiva effekter som territoriellt samarbete medför. Detsamma gäller för eventuella administrativa åtaganden som en gruppering gör och det merarbete som skyldighet att tillämpa vissa av bestämmelserna i förvaltningslagen innebär.

Enligt förslaget i propositionen ska regeringen utse en myndighet som ansvarar för kontroll av förvaltningen av offentliga medel i enlighet med EGTS-förordningen. Kontrollen kan i stor utsträckning förutses sammanfalla med den granskning som grupperingens revisor utövar och kan därför normalt hållas relativt översiktlig. Under förutsättning att den

myndighet som utses bedriver närliggande verksamhet bedöms Prop. 2008/09:174
kostnaderna för kontrollen bli marginella.

Sammanfattningsvis beräknas nyttan med och värdet av de möjligheter till förbättrat territoriellt samarbete som regelverket innebär väl överstiga de kostnader som kan förväntas uppstå med anledning av EGTS-förordningen och det svenska regelverket rörande grupperingar.

Propositionens förslag innebär att bestämmelser som kompletterar EG:s förordning om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) tas in i en ny lag. Den nya lagen kommenteras i avsnitt 7.1. Till följd av EGTS-förordningen görs även vissa ändringar i bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554), revisionslagen (1999:1079) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:000). Dessa förslag behandlas i avsnitten 8.2–8.5.

8.1 Förslaget till lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS)

Inledande bestämmelse

1 §

I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS).

En europeisk gruppering för territoriellt samarbete benämns i denna lag gruppering.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.1.

Frågor om deltagande i en gruppering m.m.

2 §

Frågor om en svensk medlems deltagande i en gruppering prövas av regeringen.

Regeringen prövar även frågor om ändring av avtalet om att bilda en gruppering, betydande ändring av en grupperings stadga samt sådana frågor som avses i artiklarna 13 och 14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.2. Den har utformats i enlighet med Lagrådets förslag.

Av första stycket följer att det är regeringen som efter ansökan enligt artikel 4.2 i EGTS-förordningen avgör om ett svenskt organ ska ges rätt att delta i en EGTS. En sådan ansökan ska ges in till Regeringskansliet. Att varje medlemsstat äger rätt att vägra godkännande av deltagande i en gruppering följer av artikel 4.3 i EGTS-förordningen. Där anges också de närmare överväganden som medlemsstaten ska göra vid bedömandet av ansökan samt att ett beslut att vägra godkännande ska motiveras. Av samma bestämmelse följer att regeringen ska fatta sitt beslut inom tre månader från det att en fullständig ansökan föreligger. Ansökan ska innehålla en kopia av förslaget till avtal och stadga som regleras i artiklarna 8 och 9. Vid beslut enligt artikel 4.3 får svensk rätt tillämpas.

De enskilda medlemsstaterna får enligt förordningen besluta i frågor som avses i *andra stycket*. Beslutsfattande i dessa frågor ska enligt paragrafen för svenskt vidkommande ankomma på regeringen. I artikel 4.6 anges att varje ändring av EGTS-avtalet och varje betydande ändring av EGTS-stadgan ska godkännas av medlemsstaterna enligt förfarandet i artikeln. Det förfarande som avses är förutom den formella gång som ska iakttas vid beslut även de hänsyn som enligt artikel 4.3 ska beaktas vid prövningen. Betydande stadgeändringar är enligt förordningen sådana ändringar som direkt eller indirekt innebär en ändring av avtalet. Tolkning av förordningen i detta avseende måste göras från fall till fall.

Enligt artikel 13 i EGTS-förordningen får medlemsstaterna i vissa fall förbjuda en grupperings verksamhet på sitt territorium eller, om verksamheten inte upphör, kräva att de nationella grupperingsmedlemmarna utträder ur en EGTS. I artikel 14 anges att det är möjligt att på ansökan av behöriga myndigheter besluta om avveckling av en gruppering i vissa fall eller, innan så sker, ge grupperingen en tidsfrist för att rätta till sådana missförhållanden som kan medföra upplösning. Upplösning av en gruppering genom likvidation behandlas i 8 §.

I artikel 14 anges också att övriga berörda medlemsstater ska underlättas om alla ansökningar om att upplösa en gruppering. Det ankommer därför på Regeringskansliet att inom ramen för beredningen av ett regeringsärende med anledning av en ansökan om upplösning ombesörja sådana underrättelser. Detsamma gäller för underrättelse om beslut om upplösning av en gruppering. En sådan underrättelse ska också enligt 5 § göras till registreringsmyndigheten för EGTS.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter till en gruppering

3 §

Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU. De förvaltningsuppgifter som överläts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.2. Den har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Bestämmelsen har föranletts av att det i artikel 18 i ERUF-förordningen anges att den förvaltande myndigheten och det gemensamma sekretariatets uppgifter enligt förordningen inom målet europeiskt territoriellt samarbete kan delegeras till en gruppering. Eftersom det i den förvaltande myndighetens uppgifter ingår att pröva frågor om stöd ur EG:s strukturfonder kommer en gruppering i sådana fall att utföra förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning. För att detta ska vara möjligt fordras att regeringen överläter förvaltningsuppgifter till grupperingen med stöd av bestämmelsen.

Eftersom en förutsättning för att stöd ska beviljas ur fonderna är s.k. nationell medfinansiering har den förvaltning som kan komma i fråga för överlåtelse beskrivits som sådan som delvis finansieras av EU.

I EGTS-förordningen anges särskilt att uppgifter som tilldelas en gruppering inte ska avse myndighetsutövning. Som angetts i avsnitt 5.2 har begreppet myndighetsutövning i förordningen en annan innebörd än den som vanligen avses i svensk rätt. Förbudet i förordningen hindrar alltså inte att sådan myndighetsutövning som kan aktualiseras inom ramen för strukturfondsförvaltningen överläts enligt paragrafen.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter enligt paragrafen kan ske först sedan grupperingen har bildats enligt vad som närmare framgår av artikel 5.1 i EGTS-förordningen. Dessförinnan har regeringen tagit ställning till svenska organs deltagande i grupperingen enligt 2 §. Övervägandena rörande deltagande, en grupperings uppgifter och överlåtelse av myndighetsutövning är emellertid nära sammankopplade och frågorna kan i praktiken inte avgöras helt oberoende av varandra.

Regeringen bör underrätta Bolagsverket om ett beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgifter, eftersom bl.a. ett sådant beslut ska registreras och offentliggöras enligt 4 §.

Register över grupperingar m.m.

4 §

Bolagsverket ska föra ett register över grupperingar med säte i Sverige. I registret ska uppgifter om regeringens beslut i fråga om en gruppering föras in.

Bolagsverket ska genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har förts in i registret.

I ärenden om registrering ska avgift betalas för ärendets handläggning. Avgift ska också betalas för registerföringen.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.4. Den har i huvudsak utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. Regeringen har dock inte funnit skäl att välja ordet offentliggöra framför kungöra. Det bör vidare anges särskilt att kungörandet ska ske i Post- och Inrikes Tidningar.

Paragrafen är skriven med aktiebolagslagens regler om registrering och kungörande som förebild. Liksom beträffande aktiebolagsregistret kommer närmare föreskrifter för hur EGTS-registret ska föras att meddelas i förordning.

Första stycket innebär bl.a. att grupperingens avtal och stadga som godkänts av regeringen ska registreras, liksom godkända ändringar i dessa handlingar. Detsamma gäller beslut om överlåtelse av förvaltningsuppgift till en gruppering enligt 3 §. Registrering ska också ske av beslut om tvångsvis upplösning av en gruppering enligt artikel 14 i EGTS-förordningen.

Bestämmelsen förutsätter att regeringen underrättar Bolagsverket om beslut beträffande grupperingar med säte i Sverige. Som *Lagrådet* påpekat är det inte nödvändigt att särskilt lagstifta om detta.

En anmälan om registrering av en gruppering ska göras av grupperingens samtliga blivande medlemmar.

Paragrafen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.4. Den har i huvudsak utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Det ankommer på grupperingens blivande medlemmar att i enlighet med artikel 5.1 i EGTS-förordningen begära den registrering och offentliggörande av stadgan som innebär att grupperingen förvärvar status som juridisk person. Att ett registreringsärende initieras genom en anmälan innebär att Bolagsverket när en begäran om registrering inkommer kan förlita sig på att samliga medlemmars deltagande är godkänt av berörda medlemsstater och att stadgan och avtalet i övrigt är i sin ordning. Någon närmare prövning av om förutsättningar för registrering är uppfyllda behöver därför inte göras av myndigheten. Bakgrunden till detta är att de blivande medlemmarna enligt artikel 4.5 i EGTS-förordningen ska sörja för att stadgan och avtalet överensstämmer med medlemsstaternas godkännande av varje medlems deltagande.

Enligt vad som närmare anges i artikel 5.2 i EGTS-förordningen ska grupperingen inom tio dagar efter registreringen även begära att bildandet av grupperingen offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Förvaltningslagens tillämpning

6 §

När en gruppering med säte i Sverige handlägger förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program som delvis finansieras av EU ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223) tillämpas:

- 9 § om ombud och biträde,***
- 10 § om inkommande handlingar,***
- 11 och 12 §§ om jäv,***
- 14 § första stycket om en parts rätt att meddela sig muntligen,***
- 15 § om anteckning av uppgifter,***
- 16 och 17 §§ om parters rätt att få del av uppgifter,***
- 20 § om motivering av beslut,***
- 21 § om underrättelse av beslut,***
- 22–25 §§ om överklagande m.m.,***
- 26 § om rättelse av skrivfel och liknande,***
- 27 och 28 §§ om omprövning av beslut, samt***
- 30 § om överklagande av avvisningsbeslut.***

Paragrafen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.3. Det har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Som beskrivits i kommentaren till 3 § förutsätts i ERUF-förordningen att en gruppering kan komma att handha bl.a. den förvaltande

myndighetens uppgifter. Detta innebär bl.a. hantering av ansökningar och beslut om stöd ur regionalfonden. Paragrafen innebär att en gruppering som fyller funktionen av förvaltande myndighet ska tillämpa de angivna bestämmelserna i förvaltningslagen i sin handläggning.

Bestämmelsernas tillämpning har begränsats till handläggning inom ramen för strukturfondsförvaltningen. Paragrafen innebär inte att grupperingen måste följa förvaltningslagens bestämmelser i annan verksamhet.

Bokföring, årsredovisning och revision

7 §

Bestämmelser om bokföring, årsredovisning och revision för en gruppering finns i respektive bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554) och revisionslagen (1999:1079).

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.5.

I paragrafen hänvisas till bokföringslagen (1999:1078) beträffande bokföringsregler för en gruppering. Enligt 1 kap. 2 § bokföringslagen är juridiska personer bokföringsskyldiga om inte annat anges i de efterföljande paragraferna i lagen. En gruppering är en juridisk person och träffas av lagens definition av företag. Något undantag eller någon särreglering för grupperingar återfinns inte i lagen. Företag ska föra bok enligt vad som närmare framgår av bokföringslagen. Detta innebär bl.a. att en gruppering löpande ska bokföra alla affärshändelser, se till att det finns verifikationer för alla bokföringsposter samt systemdokumentation och behandlingshistorik, bevara all räkenskapsinformation och upprätta en balansräkning. Den som omfattas av bokföringsskyldighet enligt lagen ska vidare avsluta den löpande bokföringen enligt bestämmelserna i 6 kap. bokföringslagen.

I denna proposition föreslås en ändring i 6 kap. 1 § bokföringslagen som innebär att det anges att en gruppering ska avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt vad som närmare framgår av samma lag. Den ändringen kommenteras vidare nedan i anslutning till bestämmelsen. Enligt 1 kap. 1 § årsredovisningslagen är lagen tillämplig på sådana företag som anges i 6 kap. 1 § bokföringslagen. Paragrafen hänvisar därför till årsredovisningslagen vad gäller regler rörande årsredovisning för en gruppering.

Även revisionslagen (1999:1079) är tillämplig på företag som enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen är skyldiga att avsluta bokföringen med en årsredovisning. Det upplyses därför om att revisionslagen är tillämplig på en gruppering.

8 §

Medlemmar i en gruppering med säte i Sverige ska i avtalet om att bilda grupperingen reglera förfarandet vid grupperingens likvidation och upplösning.

Grupperingen ska underrätta regeringen och Bolagsverket om ett beslut om att inleda likvidation och om upplösning av en gruppering med säte i Sverige. Upplysningar om likvidation och upplösning ska föras in i registret över grupperingar.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.7. Den har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Paragrafen är föranledd av att artikel 12.1 i EGTS-förordningen hänvisar till nationell rätt beträffande förfarandet för bl.a. grupperingens likvidation. Förordningen ger inte ledning beträffande vid vilken tidpunkt ett likvidationsförfarande ska anses leda till upplösning. I *första stycket* föreskrivs därför att medlemmarna i avtalet ska överenskomma om vad som ska gälla i dessa frågor. Detta innebär bl.a. att det i avtalet ska anges hur grupperingen fattar beslut om likvidation. Vidare fordras att det av avtalet framgår när beslutet om likvidation ska börja gälla. Det är också möjligt att i avtalet beskriva ytterligare detaljer beträffande likvidationens genomförande.

Att förutsättningarna för upplösning ska anges i avtalet framgår av artikel 8.2 c) i EGTS-förordningen.

Kontroll av förvaltningen av offentliga medel

9 §

Den myndighet som regeringen bestämmer ska i fråga om en grupperings förvaltning av offentliga medel utföra kontroll och vidta övriga åtgärder enligt artiklarna 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

En gruppering är skyldig att lämna myndigheten de handlingar och uppgifter som myndigheten behöver för kontrollen.

Myndigheten ska rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, Bolagsverket och grupperingen.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 5.6. Den har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Att en myndighet som kontrollerar förvaltningen av offentliga medel och som på begäran kan bistå utländska myndigheter i vissa fall ska utses framgår av artikel 6 i EGTS-förordningen. Där anges också att myndigheten ska utses innan det att en medlemsstat godkänner deltagande i grupperingen. Detta innebär att regeringen innan den godkänner deltagande enligt 2 § måste utse en sådan myndighet enligt *första stycket*. Detta sker lämpligen i förordningsform.

Myndighetens granskning bör utgöra en kontroll av att offentliga medel förvaltats på ett sätt som är lagenligt och korrekt. De närmare formerna för kontrollen anges i förordning.

Andra stycket ger den kontrollerande myndigheten en möjlighet att då så behövs begära ut de ytterligare handlingar, t.ex. bokföringsmaterial, som fordras för kontrollen. Bestämmelsen innebär skyldighet för grupperingen att lämna de handlingar m.m. som begärs av myndigheten.

Rapporten som ska tillsändas regeringen, Bolagsverket och grupperingen enligt *tredje stycket* bör förutom en beskrivning av vad som framkommit under granskningen också innehålla en kort redogörelse för de överväganden myndigheten gjort under arbetet. Om myndigheten rekommenderar att några särskilda åtgärder vidtas bör även detta anges. Detaljerna kommer att regleras närmare i förordning. För det fall kontrollerna visar på felaktigheter i grupperingens förvaltning ska regeringen enligt artikel 6.5 i EGTS-förordningen rapportera detta vidare till övriga berörda medlemsstater.

8.2 Förslaget till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)

6 kap.

1 §

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *ska* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare,

3 a. grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS),

4. företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,

5. stiftelser som är bokföringsskyldiga enligt denna lag, dock inte stiftelser som får använda sina tillgångar uteslutande till förmån för medlemmar av en viss eller vissa släkter och som är bokföringsskyldiga endast på grund av 2 kap. 3 § första stycket,

6. företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. företag som är moderföretag i en koncern vilken uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor.

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c ska fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänför sig till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Ändringen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.5.

Ändringen innebär att en gruppering med säte i Sverige är skyldig att upprätta och offentliggöra årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554), jfr 1 kap. 1 § samma lag. Bakgrunden till ändringen är att EGTS-förordningen utpekar nationell rätt i medlemsstaterna som styrande beträffande bl.a. upprättande och offentliggörande av en grupperings årsredovisning, se artikel 11.2.

8.3 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

2 kap.

7 §

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, ska även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag ska årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) ska årsredovisningen skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling samt av direktören.

I stiftelser med anknuten förvaltning ska årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag ska årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, ska yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

Ändringen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.5.

8 kap.

3 §

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ska fullgöras på följande sätt. På samma sätt ska även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare och grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Med en bestyrkt kopia jämföras vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

Ändringen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.5.

En gruppering ska på samma sätt som gäller för ett handelsbolag med en eller flera juridiska personer som delägare offentliggöra årsredovisningen och revisionsberättelsen genom att inom sex månader efter räkenskapsårets utgång skicka in handlingarna till registreringsmyndigheten. Ändringen erfordras eftersom EGTS-förordningen utpekar nationell rätt i medlemsstaterna som styrande beträffande bl.a. offentliggörande av en grupperings årsredovisning, se artikel 11.2.

4 §

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag, handelsbolag eller grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 har getts in till registreringsmyndigheten, ska myndigheten kungöra detta. Kungörandet ska ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktiebolag ska en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådant kungörande.

Ändringen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.5.

Ändringen innebär att registreringsmyndigheten ska kungöra en grupperings årsredovisning och revisionsberättelse på samma sätt som gäller för aktiebolag och handelsbolag.

12 §

En revisor *ska* ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av företagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget.

Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i

1. ett handelsbolag som en eller flera juridiska personer är delägare i,

2. ett hypoteksinstitut som är skyldigt att upprätta årsredovisning enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, *och*

3. *en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS).*

I företag som avses i 6 kap. 1 § första stycket 6 eller 7 bokföringslagen (1999:1078) *ska* minst en revisor vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen.

Ändringen, som inte har någon motsvarighet i utredningens betänkande, har behandlats i avsnitt 5.5.

Ändringen innebär att ett särskilt kompetenskrav för revisorer i EGTS införs.

Bilaga

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ**Verksamhet**

**Chalmers tekniska högskola all verksamhet
aktiebolag**

*Europeiska grupperingar för fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder (SFS 2009:000)
territoriellt samarbete enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) med säte i Sverige*

**Familjemedicinska institutet i all verksamhet
Sverige, ideell förening**

Ändringen har behandlats i avsnitt 5.8. Den har tagits fram på Lagrådets inrådan.

Ändringen innebär att en gruppering med säte i Sverige ska tillämpa offentlighetsprincipen vid handläggning av ansökningar om stöd ur EG:s strukturfonder. En sådan gruppering ska vidare, såvitt gäller handlingar i sådan verksamhet, jämföras med en myndighet vid tillämpning av offentlighets- och sekretesslagen (2009:000), se bl.a. 4–6 kap. samt 30 kap. 27 och 29 §§ nämnda lag samt arkivlagen (1990:782).

Utredningens uppdrag

Enligt direktiven ska utredningen analysera och bedöma hur bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) förhåller sig till svensk rätt, ta ställning till vilken lagstiftning som behövs för att EG-förordningen ska kunna tillämpas effektivt i Sverige samt lämna ett heltäckande författningsförslag som innefattar såväl de anpassningar av det befintliga regelsystemet som de nya regler som behövs till följd av EG-förordningen.¹

Det ingår också i utredningens uppdrag att analysera möjligheten för en svensk myndighet att delta som medlem i en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (gruppering), även en sådan som bildats i en annan medlemsstat i syfte att vara en förvaltande myndighet för ett program inom målet europeiskt territoriellt samarbete.

Dessutom står det utredningen fritt att ta upp ytterligare frågor som den anser behöver övervägas inom ramen för uppdraget samt föreslå de författningsändringar som bedöms motiverade. I uppdraget ingår inte att föreslå ändringar av grundlag eller av skattelagstiftning.

EG:s förordning om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete

Efter flera års diskussioner och förhandlingar nådde EU:s medlemsstater våren 2006 enighet kring en förordning om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete. Europaparlamentet och rådet beslutade den 5 juli 2006 att anta förordningen (förordning nr 1082/2006). Förordningen tillämpas från och med den 1 augusti 2007.

En gruppering är en ny juridisk person för territoriellt samarbete inom EU. Grupperingen ska ha som mål att underlätta och främja gränsöverskridande, transnationellt och/eller interregionalt samarbete (territoriellt samarbete) mellan dess medlemmar i syfte att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen. En grupperings medlemmar kan således verka på områden som geografiskt gränsar till varandra men även medlemmar som befinner sig på områden som inte angränsar till varandra kan delta i en gruppering. Även aktörer som finns på områden som åtskiljs av hav kan genom att bilda en gruppering samarbeta över nationsgränserna.

En gruppering ska bestå av medlemmar som finns på minst två medlemsstaters territorier. Medlemmar i en gruppering kan vara dels medlemsstater och regionala eller lokala myndigheter, dels organ som regleras av offentlig rätt i enlighet med en bestämmelse i ett EG-direktiv om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster. Även sammanslutningar av organ som tillhör en eller flera av dessa kategorier får vara medlemmar i en gruppering.

¹ Dir. 2006:115, s. 7.

Bildandet av en gruppering är frivilligt. Grupperingen agerar på sina medlemmars vägnar och grupperingen har att utföra de uppgifter som medlemmarna ger den. De uppgifter som grupperingen ska utföra måste omfattas av varje medlems behörighet enligt dess nationella lagstiftning.

En grupperings uppgifter ska främst vara begränsade till genomförande av program eller projekt för territoriellt samarbete som medfinansieras av gemenskapen genom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden. Uppgifterna får emellertid även omfatta andra särskilda åtgärder som avser territoriellt samarbete med eller utan ekonomiskt bidrag från gemenskapen. En gruppering får inte utföra uppgifter som innefattar myndighetsutövning eller åligganden som syftar till att tillvarata statens eller andra offentliga myndigheters allmänna intressen, exempelvis polisiära och föreskrivande befogenheter, rättsväsen och utrikespolitik.

Ett beslut att bilda en gruppering fattas alltså på initiativ av grupperingens blivande medlemmar. Dessa medlemmar har att upprätta förslag till avtal och stadga. Avtalets och stadgans innehåll regleras närmare i förordning nr 1082/2006. Ett avtal ska innehålla uppgifter om bl.a. grupperingens namn och medlemmar, dess registrerade säte, det territorium inom vilket grupperingen ska utföra sina uppgifter, grupperingens mål och uppgifter, dess varaktighet och villkoren för grupperingens upplösning. Stadgan ska i vart fall innehålla alla uppgifter i avtalet samt närmare uppgifter om grupperingens organisation, arbetets bedrivande och fördelningen av medlemmarnas ansvar. Grupperingens interna organisation ska bestå av en församling och en direktör. Stadgan kan innehålla bestämmelser om ytterligare organ. Om andra organ finns, bör stadgan ange vilka befogenheter de har. I förordningen anges endast vissa minimikrav avseende stadgans innehåll och vad en gruppering åtminstone ska ha för organ. Grupperingsformen är med andra ord ganska flexibel.

Var en gruppering har sitt registrerade säte är viktigt eftersom lagstiftningen i den stat där grupperingen har sitt säte, och där den alltså ska registreras, kommer att tillämpas beträffande frågor som rör grupperingen och som inte eller endast delvis regleras av förordning nr 1082/2006.

Varje medlems deltagande i en gruppering ska godkännas av den medlemsstat enligt vars lagstiftning medlemmen har bildats. Medlemsstaten ska emellertid inte godkänna ett sådant deltagande

- om det är oförenligt med förordning nr 1082/2006, den blivande medlemmens befogenheter och åligganden eller nationell lagstiftning i övrigt, eller
- om det inte är motiverat av skäl som gäller allmänintresset eller den allmänna ordningen i den medlemsstaten.

Förutom en medlems deltagande i en gruppering ska medlemsstaten godkänna varje ändring i en grupperings avtal och varje betydande ändring av dess stadga.

Om medlemskap i en gruppering godkänts av berörda medlemsstater ska medlemmarna upprätta ett avtal och en stadga som enhälligt ska

antas av medlemmarna. Vid upprättandet av dessa handlingar har medlemmarna att sörja för att de överensstämmar med medlemsstaternas godkännande. För att en gruppering ska bli en juridisk person måste avtalet och stadgan ha godkänts av samtliga medlemmar. Dessutom krävs att grupperingens stadga och varje ändring av denna registreras och/eller offentliggörs i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning i den medlemsstat där grupperingen har sitt registrerade säte. Grupperingen förvärvar status som juridisk person vid dagen för registreringen eller offentliggörandet, beroende på vilket som inträffar först. Medlemsstaterna har rätt att besluta om avgifter i samband med registrering av avtal och stadga. Avgifterna får inte överstiga de administrativa kostnaderna.

En gruppering kan upphöra av flera olika skäl. Grupperingen får alltid upplösas genom beslut av medlemmarna. En gruppering kan upplösas om tiden för dess bestånd enligt grupperingsavtalet har löpt ut eller om någon annan i avtalet angiven grund för upplösning har inträffat. Dessutom kan en nationell domstol eller myndighet i den medlemsstat där en gruppering har sitt registrerade säte besluta att grupperingen ska upplösas. Så får ske om grupperingen inte längre bedriver verksamhet som t.ex. underlättar och främjar det territoriella samarbetet eller om den går utöver gränserna för de uppgifter som den har getts.

Det kan också vara så att en grupperings verksamhet strider mot nationell lagstiftning i en medlemsstat. Ett behörigt nationellt organ får därför i vissa fall förbjuda en gruppering att utöva verksamhet på sitt territorium eller kräva att de medlemmar som bildats enligt medlemsstatens lagstiftning utträder ur grupperingen, om inte verksamheten upphör. De fall som avses är när en gruppering utövar verksamhet som strider mot en medlemsstats bestämmelser om allmän ordning, allmän säkerhet, allmän hälsa eller allmän moral, eller som strider mot allmänintresset i den medlemsstaten.

Utredningens överväganden och förslag

Inledning

Förordning nr 1082/2006 är bindande i sin helhet och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Om en viss fråga regleras i förordningen, ska och får Sverige således inte utfärda några bestämmelser i samma fråga. EG-förordningen ger emellertid på flera punkter medlemsstaterna möjligheter att själva besluta i vissa frågor som rör grupperingar. I några avseenden är medlemsstaterna dessutom enligt förordningen skyldiga att vidta lagstiftningsåtgärder på det nationella planet. Sådana kompletterande svenska regler bör i vissa fall ges i lagform medan andra kan ges i författning av lägre valör (förordning eller myndighetsföreskrift).

Förordning nr 1082/2006 måste alltså i vissa avseenden kompletteras med svenska regler. I följande avseenden kan, och i vissa fall ska, Sverige bestämma:

- en grupperings uppgifter,
- en medlems deltagande i en gruppering m.m.,

- bildandet av en gruppering samt vilka regler som ska gälla för offentliggörande och avgifter,
- en grupperings rättskapacitet,
- årsredovisning, revision och årsberättelse,
- kontroll av förvaltning av offentliga medel,
- likvidation, insolvens och betalningsinställelse,
- upphörande av en gruppering m.m.,
- domstolsprövning, samt
- skyddet för tredje man.

En grupperings uppgifter

För att möjliggöra för svenska organ att delta effektivt i en gruppering föreslår utredningen att riksdagen ska bemyndiga regeringen att kunna överlåta vissa förvaltningsuppgifter till en gruppering. Förslaget innebär att regeringen i särskilda fall får överlåta förvaltningsuppgift till en gruppering med registrerat säte i Sverige eller i en annan medlemsstat inom EU. Förvaltningsuppgift som får överlåtas ska röra förvaltning av program för territoriellt samarbete som medfinansieras av EU. Under nuvarande programperiod medfinansieras sådana program av gemenskapen genom Europeiska regionala utvecklingsfonden och fördelning av stödet sker till projekt inom målet territoriellt samarbete. Uppgifter som överlåts får innefatta myndighetsutövning. Med myndighetsutövning avses i detta fall beslut om fördelning av stöd i samband med förvaltning av nämnda program.

Enligt utredningen bör dessa frågor regleras i en särskild lag; lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete inom EU. Eftersom vissa av de uppgifter som kan överlåtas innefattar myndighetsutövning måste riksdagens beslut fattas med kvalificerad majoritet.

Allmänna organ kan givetvis delta i en gruppering med andra uppgifter än förvaltning av program för territoriellt samarbete som medfinansieras av EU. Genom förordning nr 1082/2006 kan alltså svenska allmänna organ delta som medlemmar i en gruppering som är verksam över nationsgränserna. Frågan om ett svenskt organs möjlighet att tillsammans med utländska organ delta i en gruppering blir en fråga om vad som innefattas i det svenska organets kompetens och behörighet.

En medlemsstat har enligt förordning nr 1082/2006 rätt att begränsa de uppgifter som en gruppering får utföra utan finansiellt bidrag från gemenskapen. Detta gäller emellertid inte sådana samsamarbetsåtgärder som omfattas av målet europeiskt territoriellt samarbete och som förtecknas i artikel 6 i EG-förordningen nr 1080/2006.

Det torde vara möjligt för svenska organ att vara medlemmar i en gruppering så länge deltagandet inte är oförenligt med svensk lagstiftning. Att därutöver begränsa en grupperings uppgift avseende program eller projekt som inte stöds av finansiellt bidrag från EU synes enligt utredningen inte önskvärt.

En medlems deltagande i en gruppering m.m.

Utredningen föreslår att en ansökan om svensk medlems deltagande i en gruppering ska prövas av regeringen. Även en ansökan om ändring i en grupperings avtal och betydande ändring av dess stadga bör prövas av regeringen. Enligt utredningen ska prövningsrätten inte kunna delegeras.

Gällande bestämmelser om handläggning av regeringsärenden och expediering av beslut m.m. bör tillämpas även när regeringen ska pröva en ansökan om svensk medlems deltagande i en gruppering och om ändring i en grupperings avtal eller av dess stadga.

Av förordning nr 1082/2006 framgår vilka handlingar som ska ges in vid prövning av en ansökan om medlemskap i en gruppering. Att därutöver närmare regleras vad en ansökan ska innehålla synes enligt utredningen inte erforderligt.

Bildandet av en gruppering samt vilka regler som ska gälla för offentliggörande och avgifter

Utredningen föreslår att ett register över grupperingar med registrerat säte i Sverige ska föras av en registreringsmyndighet. Nutek bör få i uppdrag att vara denna registreringsmyndighet. Registreringsmyndigheten bör genast kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som har registrerats i registret. Dessutom föreslår utredningen att den som ansöker om registrering ska betala handläggningsavgift. Den som är registrerad bör betala en avgift för registerföringen.

Vidare föreslår utredningen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ingivning av anmälningar i registreringsärenden m.m. och om avgifter i ärenden om registrering. Dessutom bör den förordning med instruktion för den myndighet som ska vara registreringsmyndighet ändras på så sätt att det av förordningen framgår att myndigheten är statlig förvaltningsmyndighet för registreringsärenden som gäller grupperingar med registrerat säte i Sverige och att myndigheten får utfärda bevis och utdrag ur myndighetens register.

En grupperings rättskapacitet

Enligt förordning nr 1082/2006 ska en gruppering i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den medlemsstatens nationella lagstiftning. En gruppering ska kunna förvärva eller avyttra fast och lös egendom, anställa personal samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter.

Enligt svensk rätt kan en juridisk person förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter och föra talan inför domstolar och andra myndigheter. Något konstaterande i lag eller annan författning att en gruppering har en viss rättskapacitet behövs enligt utredningen inte.

Enligt utredningen bör bestämmelserna om årsredovisning i lagen (1997:614) om kommunal redovisning och om revision i revisionslagen (1999:1079) i tillämpliga delar även gälla för en gruppering med registrerat säte i Sverige. När det gäller revision av EU-medel så regleras den revisionen i EG-förordningen nr 1083/2006.

Vidare föreslår utredningen att en gruppering med registrerat säte i Sverige ska lämna en årsberättelse. Berättelsen ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma grupperingens verksamhet och ställning. Grupperingen bör ge in sin årsberättelse till registreringsmyndigheten. Enligt utredningens förslag ska handlingarna finnas att tillgå hos grupperingen och registreringsmyndigheten. Grupperingens revisorer bör granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen. Revisionsberättelsen med eventuella anmärkningar, bör i sin helhet återges i årsberättelsen.

Utredningen föreslår att en gruppering med registrerat säte i Sverige ska ge in sin årsredovisning till registreringsmyndigheten. Myndigheten har att offentliggöra årsredovisningen på lämpligt sätt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör meddela föreskrifter om ingivande och offentliggörande av årsredovisningar samt om ingivande av årsberättelse.

Kontroll av förvaltning av offentliga medel

Utredningen föreslår att regeringen ska bestämma vilken myndighet som har att utöva kontroll enligt artikel 6.1 i förordning nr 1082/2006. Vidare bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om hur kontrollen ska gå till. Den myndighet som har att utöva nämnda kontroll bör även ha till uppgift att informera berörda medlemsstater om det har uppstått några problem under kontrollen. I de fall en gruppering har registrerat säte i Sverige torde myndigheten kunna lämna uppgifter till andra medlemsstaters kontrollmyndigheter med stöd av 1 kap. 3 § tredje stycket sekretesslagen (1980:100).

Likvidation, insolvens och betalningsinställelse

Enligt utredningen kan konkurslagen (1987:672) tillämpas även beträffande en gruppering med registrerat säte i Sverige. Det behövs därför inga särskilda regler om en grupperings obestånd och betalningsinställelse. Konkursförordningen (1987:916) bör emellertid kompletteras med en uppgift om att i de fall gäldenären är en gruppering med registrerat säte i Sverige ska en kopia av kungörelsen om konkursbeslutet skickas till registreringsmyndigheten.

När det gäller likvidation föreslår utredningen att medlemmarna i en gruppering med registrerat säte i Sverige ska i grupperingens avtal reglera förutsättningarna för och förfarandet vid grupperingens likvidation. Registreringsmyndigheten bör underrättas om ett beslut om likvidation. Närmare föreskrifter om hur denna underrättelse ska gå till meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enligt utredningen bör uppgift om att en gruppering med registrerat säte i Sverige försatts i konkurs eller likvidation registreras och offentliggöras av registreringsmyndigheten. Närmare föreskrifter meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Upphörande av en gruppering m.m.

Enligt utredningens förslag ska frågor om förbud för en gruppering att bedriva verksamhet i Sverige och om en svensk medlems utträde ur en gruppering prövas av regeringen. Även fråga om upplösning av en gruppering med registrerat säte i Sverige på den grunden att grupperingen inte längre uppfyller vissa i förordning nr 1082/2006 angivna krav bör prövas av regeringen. En ansökan om upplösning av en gruppering ska enligt utredningen göras av registreringsmyndigheten.

Vidare föreslår utredningen att regeringen ska informera registreringsmyndigheten om regeringens beslut om förbud för en gruppering att bedriva verksamhet i Sverige, om svensk medlems utträde ur en gruppering och om upplösning av en gruppering med registrerat säte i Sverige. Uppgifterna bör registreras och offentliggöras av registreringsmyndigheten. Närmare föreskrifter meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

För det fall medlemmarna i en gruppering med registrerat säte i Sverige fattat beslut om upplösning av grupperingen bör uppgift därom lämnas till registreringsmyndigheten för registrering och offentliggörande. Närmare föreskrifter meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Vidare föreslår utredningen att den förordning med instruktion för den myndighet som ska vara registreringsmyndighet ska ändras på så sätt att det av förordningen framgår att myndigheten är behörig att i vissa fall ansöka hos regeringen om upplösning av en gruppering med registrerat säte i Sverige. Närmare föreskrifter om hur ansökningsförfarandet hos registreringsmyndigheten bör gå till meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Domstolsprövning

Någon rätt till domstolsprövning av regeringens beslut följer enligt utredningens mening inte av förordning nr 1082/2006. Vidare anser utredningen att regeringen får anses vara en sådan rättslig myndighet som avses i EG-förordningen. Det är därför tillräckligt att regeringen omprövar sitt beslut om detta begärs. Om EG-förordningen skulle anses ställa krav på domstolsprövning av regeringens beslut, får denna tas om hand inom ramen för rättsprövningen.

Vissa beslut i registreringsfrågor ska dock prövas av domstol. Enligt utredningen bör registreringsmyndighetens beslut att avskriva en ansökan om registrering eller att vägra registrering kunna överklagas till domstol. Domstolsprövningen ska ske i allmän förvaltningsdomstol, dvs. i länsrätt som första instans och det krävs prövningstillstånd för överklagande till kammarrätten.

Skyddet för tredje man

Enligt förordning nr 1082/2006 ska en tredje man som anser sig kränkt av en grupperings handling eller underlåtenhet ha rätt att framställa sina krav genom ett rättsligt förfarande. Av förordningen framgår vidare att bildandet av en gruppering inte ska hindra medborgarna att utöva sina nationella konstitutionella rättigheter att överklaga beslut av offentliga organ som är medlemmar i en gruppering, när det gäller administration av verksamhet som genomförs av grupperingen, tillgång till tjänster på sitt eget språk och tillgång till information. Behörig domstol i dessa fall är domstolen i den medlemsstat i vars konstitution rätten att överklaga regleras.

Enligt svensk rätt har tredje man som anser sig kränkt av en svensk juridisk persons handling eller underlåtenhet rätt att framställa sina krav genom ett rättsligt förfarande. Det sagda innebär alltså att svenska civilrättsliga regler och svensk processrätt ska tillämpas på tvister mellan tredje man och en gruppering med registrerat säte i Sverige. Enligt utredningen behövs det således inga särskilda regler som möjliggör för tredje man, som anser sig kränkt av en grupperings handling eller underlåtenhet, att framställa sina krav genom ett rättsligt förfarande.

Enligt utredningen bör offentlighetsprincipen i 1 kap. 9 § första stycket sekretesslagen utvidgas till att även omfatta en gruppering med registrerat säte i Sverige.

Ikraftträdande

Vid beaktande av att rimlig tid måste sättas av för remissbehandling, fortsatt beredning inom Regeringskansliet och behandling i riksdagen, bedömer utredningen att föreslagen lag om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete inom EU kan träda i kraft den 1 januari 2009. De övriga ändringar i lag och förordningar som utredningen föreslår bör träda i kraft vid samma tidpunkt.

Konsekvenser av utredningens förslag

Utredningens förslag bedöms sammantaget inte medföra några ökade kostnader av betydelse för berörda parter.

Förslag till lag (2008:000) om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete inom EU

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS).¹

En europeisk gruppering för territoriellt samarbete benämns i denna lag en gruppering.

Överlåtelse av förvaltningsuppgift till en gruppering

2 § Regeringen får i särskilda fall överlåta förvaltningsuppgift till en gruppering med registrerat säte i Sverige eller i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen (EU). Förvaltningsuppgift som får överlåtas ska röra förvaltning av program för territoriellt samarbete som medfinansieras av EU. Uppgift som överlåts får innefatta myndighetsutövning.

Deltagande i en gruppering m.m.

3 § Regeringen prövar en ansökan om svensk medlems deltagande i en gruppering. Regeringen prövar även en ansökan om ändring i en grupperings avtal och betydande ändring av dess stadga.

Register över grupperingar m.m.

4 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska föra ett register över grupperingar med registrerat säte i Sverige (EGTS-registret).

Registreringsmyndigheten ska utan dröjsmål i Post- och Inrikes Tidningar offentliggöra vad som införts i EGTS-registret.

Den som ansöker om registrering ska betala en handläggningsavgift. Den som är registrerad ska betala en avgift för registerföringen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifterna.

Årsredovisning, revision och årsberättelse

5 § Bestämmelserna om årsredovisning i 3 kap. 1–5 §§, 4 kap. 1 och 2–3 §§, 5 kap. 1–4 och 6 §§ och 6 kap. 1–12 §§ lagen (1997:614) om kommunal redovisning och om revision i 3–12, 16–19, 21–32 a och

¹ EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

34–41 §§ revisionslagen (1999:1079) gäller i tillämpliga delar även för en gruppering med registrerat säte i Sverige.

Prop. 2008/09:174
Bilaga 3

Vad som sägs om Bolagsverket i 23 § första stycket revisionslagen ska beträffande en gruppering avse registreringsmyndigheten.

6 § En gruppering med registrerat säte i Sverige ska lämna en årsberättelse inom fyra månader från räkenskapsårets utgång.

Årsberättelsen ska innehålla den information som behövs för att man ska kunna bedöma grupperingens verksamhet och ställning. Handlingarna ska finnas att tillgå hos grupperingen och registreringsmyndigheten.

Grupperingens revisorer ska granska de räkenskaper som ligger till grund för årsberättelsen. Revisionsberättelsen, med eventuella anmärkningar, ska i sin helhet återges i årsberättelsen.

7 § En gruppering med registrerat säte i Sverige ska ge in sin årsredovisning och årsberättelse till registreringsmyndigheten.

Registreringsmyndigheten ska utan dröjsmål offentliggöra årsredovisningen på lämpligt sätt.

Kontroll

8 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva kontroll enligt artikel 6.1 i förordning (EG) nr 1082/2006.

Likvidation

9 § Medlemmar i en gruppering med registrerat säte i Sverige ska i grupperingens avtal reglera förutsättningarna för och förfarandet vid grupperingens likvidation.

10 § Registreringsmyndigheten ska underrättas om ett beslut om likvidation av en gruppering med registrerat säte i Sverige.

Upplösning m.m.

11 § Regeringen beslutar i frågor enligt artiklarna 13 och 14 i förordning (EG) nr 1082/2006 om förbud för en gruppering att bedriva verksamhet i Sverige, om en svensk medlems utträde ur en gruppering och om upplösning av en gruppering med registrerat säte i Sverige.

Fråga om upplösning av en gruppering med registrerat säte i Sverige prövas efter ansökan av registreringsmyndigheten.

12 § Registreringsmyndigheten ska underrättas om ett beslut om förbud för en gruppering att bedriva verksamhet i Sverige, om en svensk medlems utträde ur en gruppering och om upplösning av en gruppering med registrerat säte i Sverige.

Överklagande

Prop. 2008/09:174

Bilaga 3

13 § Registreringsmyndighetens beslut att avskriva en anmälan eller att vägra registrering får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Härigenom föreskrivs av 1 kap. 9 § sekretesslagen (1980:100) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.****9 §**

Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet *skall* i tillämpliga delar också gälla handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar *och* stiftelser *skall* vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndighet.

Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet *ska* i tillämpliga delar också gälla handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller landsting utövar ett rättsligt bestämmande inflytande *samt hos en sådan gruppering med registrerat säte i Sverige som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)*. Sådana bolag, föreningar, stiftelser *och grupperingar ska* vid tillämpningen av denna lag jämföras med myndighet.

Kommuner och landsting *skall* anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans

Kommuner och landsting *ska* anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans

1. äger aktier i ett aktiebolag eller andelar i en ekonomisk förening med mer än hälften av samtliga röster i bolaget eller föreningen eller på annat sätt förfogar över så många röster i bolaget eller föreningen,

2. har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i styrelsen för ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller en stiftelse, eller

3. utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag.

Vid tillämpningen av 1–3 *skall* inflytande som utövas av en juridisk person över vilken en kommun eller ett landsting bestämmer på det sätt som anges i de nämnda punkterna anses utövat av kommunen eller landstinget.

Vid tillämpningen av 1–3 *ska* inflytande som utövas av en juridisk person över vilken en kommun eller ett landsting bestämmer på det sätt som anges i de nämnda punkterna anses utövat av kommunen eller landstinget.

Första stycket gäller också beträffande handlingar som efter medgivande av en kommun eller ett landsting för viss bestämd tid förvaras hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar eller

stiftelser där kommuner eller landsting har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande. Prop. 2008/09:174
Bilaga 3

Vad som sägs om kommuner och landsting i första–tredje styckena tillämpas också på kommunalförbund.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Förteckning över remissinstanserna avseende betänkandet Territoriellt samarbete inom EU (SOU 2007:105)

Prop. 2008/09:174
Bilaga 4

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet av Utredningen om territoriellt samarbete inom EU (SOU 2007:105) Justitieombudsmannen (JO), Riksrevisionen, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Norrbottens län, Justitiekanslern (JK), Kommerskollegium, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Statens räddningsverk, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Värmlands län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Statens skolverk, Lunds universitet, Högskolan i Kalmar, Umeå universitet, Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet, Fiskeriverket, Sametinget, Statens Jordbruksverk, Naturvårdsverket, Vägverket, Glesbygdsverket, Verket för innovationssystem (VINNOVA), Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF – rådet), Arvika kommun, Gotlands kommun, Haparanda kommun, Kalix kommun, Kalmar kommun, Karlskrona kommun, Karlstads kommun, Kiruna kommun, Krokoms kommun, Malmö kommun, Pajala kommun, Strömstads kommun, Strömsunds kommun, Stockholms kommun, Älvdalens kommun, Övertorneå kommun, Blekinge läns landsting, Skåne läns landsting, Värmlands läns landsting, Landstinget Västernorrland, Västerbottens läns landsting, Föreningen Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV), Nordiska ministerrådet, Nordiska ministerrådets skärgårdssamarbete, Nordkalotträdet, Mittskandia, Regionförbundet i Kalmar län, Regionförbundet Västerbottens län, Sveriges advokatsamfund, Sveriges kommuner och landsting (SKL), West Sweden, Öresundskommittén och Øresund University.

Sammanfattning av promemorian om bestämmelser rörande redovisning och revision för EGTS

Promemorians förslag

Det anges i bokföringslagen (1999:1078) att en gruppering för varje räkenskapsår ska avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt vad som närmare framgår av lagen. Detta medför att årsredovisningslagen (1995:1554) och revisionslagen (1999:1079) ska tillämpas beträffande en sådan gruppering. Årsredovisningen ska skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling samt av direktören. Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av bokföringslagen ska av en gruppering fullgöras på motsvarande sätt som gäller för handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare. På samma sätt ska även revisionsberättelsen offentliggöras. Bolagsverket ska därefter kungöra handlingarna.

Skälen för promemorians förslag

Utredningen har mot bakgrund av att medlemmarna i en gruppering som regel är allmänna organ och att grupperingen ska handha förvaltningsuppgifter föreslagit att bestämmelserna om extern redovisning för ett kommunalförbund bör tjäna som förebild för en gruppering. Dessa bestämmelser återfinns i lagen om kommunal redovisning och är desamma som gäller för redovisning i kommuner och landsting.

De särskilda redovisningsregler som gäller för kommunerna och kommunalförbund är i jämförelse med redovisningsreglerna som gäller för näringslivet anpassade till den s.k. kommunala särarten. Även om det förhåller sig så att kommuner och landsting, liksom kommunalförbund, kan vara medlemmar i en gruppering kan det inte uteslutas att också andra organ, som inte präglas av den kommunala särarten, kommer att delta. Såvitt nu kan bedömas är det inte troligt att en gruppering kommer att ha annat än mer begränsade uppgifter och omfattningen av en grupperings verksamhet kommer därför att åtminstone inledningsvis vara liten. Dessa omständigheter medför enligt vår mening att en gruppering i motsats till vad utredaren föreslår bör likställas med sådana företag som tillämpar extern redovisning enligt ordinarie regler.

Enligt bokföringslagen är juridiska personer bokföringsskyldiga om inte annat särskilt anges. Någon särskild bestämmelse om bokföringsskyldighet för en gruppering behöver därför inte införas. Vad gäller skyldighet att upprätta och offentliggöra årsredovisning och årsredovisningslagens tillämplighet är systematiken i lagarna sådan att detta särskilt måste anges i bokföringslagen. I årsredovisningslagen anges sedan på vilket sätt skyldigheten ska fullgöras.

Liksom vad som gäller i fråga om årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag eller handelsbolag bör handlingarna beträffande en EGTS kungöras av registreringsmyndigheten. Grupperingen ska ge in kopior av handlingarna till myndigheten. Det framstår som lämpligt att detta ska ha skett inom sex månader efter räkenskapsårets utgång, d.v.s.

vad som idag föreskrivs beträffande handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare. Prop. 2008/09:174
Bilaga 5

Vad gäller revision instäms i utredningens uppfattning att revisionslagen bör göras tillämplig beträffande grupperingar med säte i Sverige.

Promemorians lagförslag

Lagtext

Förslag till ändring i bokföringslagen (1999:1078)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap

1 §¹

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *skall* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare,
4. företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag *eller* lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,

5. stiftelser som är bokförings-skyldiga enligt denna lag, dock inte stiftelser som får använda sina tillgångar uteslutande till förmån för medlemmar av en viss eller vissa släkter och som är bokförings-skyldiga endast på grund av 2 kap. 3 § första stycket,

6. företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *ska* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare,

4. företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag *eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS),*

5. stiftelser som är bokförings-skyldiga enligt denna lag, dock inte stiftelser som får använda sina tillgångar uteslutande till förmån för medlemmar av en viss eller vissa släkter och som är bokförings-skyldiga endast på grund av 2 kap. 3 § första stycket,

6. företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren

¹ Senaste lydelse 2006:874.

uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. företag som är moderföretag i en koncern vilken uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor.

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c *skall* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänförs till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. företag som är moderföretag i en koncern vilken uppfyller mer än ett av följande villkor:

a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,

b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,

c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor.

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c *ska* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänförs till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap7 §¹

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, ska även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag ska årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I stiftelser med anknuten förvaltning ska årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) ska årsredovisningen skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling samt av direktören.

I övriga företag ska årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, ska yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

8 kap3 §²

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ska fullgöras på följande sätt. På samma sätt ska även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

¹ Senaste lydelse 2008:89.

² Senaste lydelse 2008:89.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställensedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställensedagen. Beviset ska även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare *samt grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) som har sitt säte i Sverige.*

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Med en bestyrkt kopia jämställs vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

Prop. 2008/09:174
Bilaga 6

4 §³

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag eller handelsbolag har getts in till registreringsmyndigheten, skall myndigheten kungöra detta. Kungörandet skall ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktiebolag skall en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag, handelsbolag eller grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS) har getts in till registreringsmyndigheten, ska myndigheten kungöra detta. Kungörandet ska ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktiebolag ska en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådant kungörande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

³ Senaste lydelse 2006:487.

Förteckning över remissinstanser avseende frågor rörande redovisning och revision för EGTS

Prop. 2008/09:174
Bilaga 7

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att lämna synpunkter på den i Näringsdepartementet upprättade promemorian om bestämmelser rörande redovisning och revision för EGTS. Riksrevisionen, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Norrbottens län, Kronofogdemyndigheten, Verket för näringslivsutveckling (Nutek), Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet), Föreningen Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV), Sveriges advokatsamfund, Lunds universitet, Sveriges kommuner och landsting (SKL), Bolagsverket, Bokföringsnämnden, FAR SRS – Branschorganisationen för revisorer och rådgivare, STAREV, Samverkan för en stark och oberoende kommunal revision, Skatteverket, Rådet för Kommunal Redovisning och Revisorsnämnden.

Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § I denna lag finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)¹.

En europeisk gruppering för territoriellt samarbete benämns i denna lag gruppering.

Frågor om deltagande i en gruppering m.m.

2 § Frågor om en svensk medlems deltagande i en gruppering prövas av regeringen.

Regeringen prövar även frågor om ändring av en grupperings avtal, betydande ändring av en grupperings stadga samt sådana frågor som avses i artikel 13–14 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

Överlåtelse av förvaltningsuppgifter till en gruppering

3 § Regeringen får i särskilda fall överlåta förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU till en gruppering. De förvaltningsuppgifter som överlåts får inbegripa beslutsfattande i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder.

Register över grupperingar m.m.

4 § Bolagsverket ska vara registreringsmyndighet för grupperingar. Registreringsmyndigheten ska föra ett register över grupperingar med säte i Sverige. I registret ska regeringens beslut i fråga om en gruppering införas.

Registreringsmyndigheten ska genast kungöra vad som har förts in i registret. Kungörandet ska ske i en tidning som myndigheten ger ut.

¹ EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

I ärenden om registrering ska avgift betalas för ärendets handläggning. Avgift ska också betalas för registerföringen.

Prop. 2008/09:174
Bilaga 8

5 § Regeringen ska underrätta registreringsmyndigheten för grupperingar om beslut i fråga om en gruppering.

Förvaltningslagens tillämpning

6 § När en gruppering med säte i Sverige handlägger förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program som delvis finansieras av EU ska följande bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223) tillämpas:

- 10 § om inkommande handlingar,
- 11 och 12 §§ om jäv,
- 14 § första stycket om en parts rätt att meddela sig muntligen,
- 15 § om anteckning av uppgifter,
- 16 och 17 §§ om parter rätt att få del av uppgifter,
- 20 § om motivering av beslut,
- 21 § om underrättelse av beslut,
- 22–25 §§ om överklagande m.m.,
- 26 § om rättelse av skrivfel och liknande,
- 27 och 28 §§ om omprövning av beslut, samt
- 30 § om överklagande av avvisningsbeslut.

Bokföring, årsredovisning och revision

7 § Bestämmelser om bokföring, årsredovisning och revision för en gruppering finns i bokföringslagen (1999:1078), årsredovisningslagen (1995:1554) respektive revisionslagen (1999:1079).

Likvidation och upplösning

8 § Medlemmar i en gruppering med säte i Sverige ska i grupperingens avtal reglera förfarandet vid grupperingens likvidation och upplösning.

Regeringen och registreringsmyndigheten ska underrättas om ett beslut om att inleda likvidation och om upplösning av en gruppering med säte i Sverige. Upplysningar om likvidation och upplösning ska föras in i registret över grupperingar.

Kontroll av förvaltningen av offentliga medel

9 § Den myndighet som regeringen bestämmer ska vara kontrollmyndighet för grupperingar enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

När grupperingen har gett in sin årsredovisning och revisionsberättelsen till registreringsmyndigheten för grupperingar ska myndigheten skicka kopior av handlingarna till kontrollmyndigheten. Kontrollmyndigheten ska utgå från handlingarna vid kontrollen av grupperingens förvaltning av offentliga medel. Grupperingen är skyldig att lämna

kontrollmyndigheten de ytterligare handlingar och uppgifter som behövs för kontrollen.

Prop. 2008/09:174
Bilaga 8

Kontrollmyndigheten ska rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, grupperingen och registreringsmyndigheten.

Kontrollmyndigheten ska, förutom det som anges i andra och tredje stycket, även ansvara för övriga uppgifter som anges i artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***6 kap****1 §¹**

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *skall* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare,

Företag som tillhör någon eller några av följande kategorier *ska* för varje räkenskapsår avsluta bokföringen med en årsredovisning och offentliggöra den enligt 2 §:

1. aktiebolag,
2. ekonomiska föreningar,
3. handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare *eller grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)²,*

4. företag som omfattas av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,

5. stiftelser som är bokföringsskyldiga enligt denna lag, dock inte stiftelser som får använda sina tillgångar uteslutande till förmån för medlemmar av en viss eller vissa släkter och som är bokföringsskyldiga endast på grund av 2 kap. 3 § första stycket,

6. företag som uppfyller mer än ett av följande villkor:

- a) medelantalet anställda i företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,
- b) företagets redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,
- c) företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor,

7. företag som är moderföretag i en koncern vilken uppfyller mer än ett av följande villkor:

- a) medelantalet anställda i koncernen har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50,
- b) koncernföretagens redovisade balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 25 miljoner kronor,
- c) koncernföretagens redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 miljoner kronor.

¹ Senaste lydelse 2006:874.

² EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c *skall* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänförs till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Vid tillämpningen av första stycket 7 b och c *ska* fordringar och skulder mellan koncernföretag, liksom internvinster, elimineras. Detsamma gäller för intäkter och kostnader som hänförs till transaktioner mellan koncernföretag, liksom förändring av internvinst.

Prop. 2008/09:174
Bilaga 8

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 7 § samt 8 kap. 3 § och 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap

7 §¹

I aktiebolag, ekonomiska föreningar och andra företag, som företräds av en styrelse, ska årsredovisningen skrivas under av samtliga styrelseledamöter. Om en verkställande direktör är utsedd, ska även denne skriva under årsredovisningen.

I handelsbolag ska årsredovisningen skrivas under av samtliga obegränsat ansvariga delägare.

I en gruppering enligt Europa-parlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)² ska årsredovisningen skrivas under av samtliga ledamöter i grupperingens församling samt av direktören.

I stiftelser med anknuten förvaltning ska årsredovisningen skrivas under av förvaltaren eller, om ett handelsbolag är stiftelsens förvaltare, av samtliga bolagsmän som företräder bolaget.

I övriga företag ska årsredovisningen skrivas under av den redovisningsskyldige eller dennes ställföreträdare.

Om årsredovisningen upprättas i elektronisk form, ska den under-tecknas med avancerad elektronisk signatur enligt lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer.

Om någon av dem som undertecknar årsredovisningen har anmält en avvikande mening, ska yttrandet fogas till redovisningen. I fall som avses i första stycket gäller detta dock endast om den avvikande meningen har antecknats till styrelsens protokoll.

Årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

¹ Senaste lydelse 2008:89.

² EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

8 kap

3 §³

Prop. 2008/09:174
Bilaga 8

Den skyldighet att offentliggöra årsredovisningen som följer av 6 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ska fullgöras på följande sätt. På samma sätt ska även revisionsberättelsen offentliggöras.

1. Aktiebolag

Bestyrkta kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom en månad efter det att bolagsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla uppgift om bolagsstämmans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust.

2. Ekonomiska föreningar

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från en månad efter det att föreningsstämman fastställde balansräkningen och resultaträkningen. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Föreningar som enligt 1 kap. 3 § utgör större företag och föreningar som är moderföretag i koncerner som enligt samma paragraf utgör större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har utfärdats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom en månad från fastställelsebeslutet.

På kopian av årsredovisningen ska en styrelseledamot eller den verkställande direktören teckna bevis om att balansräkningen och resultaträkningen har fastställts. Uppgift ska också lämnas om fastställsedagen. Beviset ska även innehålla föreningsstämmans beslut beträffande föreningens vinst eller förlust.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

3. Handelsbolag i vilka en eller flera juridiska personer är delägare *och grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006*

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4. Stiftelser

Kopior av handlingarna ska ha kommit in till registreringsmyndigheten inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Beträffande kollektivavtalsstiftelser samt stiftelser som avses i 9 kap. 10 § första stycket stiftelselagen (1994:1220) gäller i stället att bestyrkta kopior ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång.

³ Senaste lydelse 2008:89.

5. Övriga företag

Kopior av handlingarna ska hållas tillgängliga för alla som är intresserade senast från sex månader efter räkenskapsårets utgång. Efter särskilt föreläggande av registreringsmyndigheten ska bestyrkta kopior av handlingarna ges in dit. Sådant föreläggande ska utfärdas när någon begär det. Större företag och moderföretag i större koncerner är skyldiga att ge in handlingarna till registreringsmyndigheten även om något föreläggande inte har meddelats. Handlingarna ska i dessa fall ha kommit in till myndigheten inom sex månader från räkenskapsårets utgång.

Med en bestyrkt kopia jämföras vid tillämpningen av denna lag ett elektroniskt original.

4 §⁴

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag eller handelsbolag har getts in till registreringsmyndigheten, skall myndigheten kungöra detta. Kungörandet skall ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktiebolag skall en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

När årsredovisning och revisionsberättelse för aktiebolag, handelsbolag eller grupperingar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 har getts in till registreringsmyndigheten, ska myndigheten kungöra detta. Kungörandet ska ske i en tidning som myndigheten ger ut.

I fråga om aktiebolag ska en kungörelse avfattas på samma språk som registreringen i aktiebolagsregistret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådant kungörande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

⁴ Senaste lydelse 2006:487.

Härigenom föreskrivs att 12 § revisionslagen (1999:1079) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*12 §¹

En revisor *skall* ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av företagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget.

Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i

1. ett handelsbolag som en eller flera juridiska personer är delägare i, *och*

2. ett hypoteksinstitut som är skyldigt att upprätta årsredovisning enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

I företag som avses i 6 kap. 1 § första stycket 6 eller 7 bokföringslagen (1999:1078) *skall* minst en revisor vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen.

En revisor *ska* ha den insikt i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av företagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget.

Endast den som är auktoriserad eller godkänd revisor kan vara revisor i

1. ett handelsbolag som en eller flera juridiska personer är delägare i,

2. ett hypoteksinstitut som är skyldigt att upprätta årsredovisning enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, *och*

3. *en gruppering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS)*².

I företag som avses i 6 kap. 1 § första stycket 6 eller 7 bokföringslagen (1999:1078) *ska* minst en revisor vara auktoriserad revisor eller godkänd revisor som har avlagt revisorsexamen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

¹ Senaste lydelse 2006:875.

² EUT L 210, 31.7.2006, s. 19 (Celex 32006R1082).

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-03-06

Närvarande: F.d. justitierådet Nina Pripp, regeringsrådet Nils Dexe och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m.

Enligt en lagrådsremiss den 19 februari 2009 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om europeisk gruppering för territoriellt samarbete,
2. lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078),
3. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
4. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Helene Ramqvist.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om europeisk gruppering för territoriellt samarbete

Med lagförslaget föreslås kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006 av den 5 juli 2006 om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete (EGTS). Med förordningen introduceras en för svensk rätt ny juridisk association, vilken ska ha som mål att underlätta och främja gränsöverskridande, transnationellt och/eller interregionalt samarbete mellan dess medlemmar i grupperingen med det enda målet att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen. En grupperings uppgifter ska enligt EG-förordningen främst vara begränsade till genomförande av program eller projekt för territoriellt samarbete som medfinansieras av gemenskapen genom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och/eller Sammanhållningsfonden. EG-förordningen medger dock att en gruppering får genomföra också andra särskilda åtgärder som avser territoriellt samarbete mellan dess medlemmar för att uppnå de nyss beskrivna målen med eller utan ekonomiskt bidrag från gemenskapen. Med det förslag som ges i lagförslagets 3 § begränsas dock de förvaltningsuppgifter som en gruppering ska kunna ha enligt svensk rätt.

Den nya juridiska personen får enligt EG-förordningen sin status den dag den godkända grupperingen registreras eller offentliggörs. Grupperingen ska i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den medlemsstatens nationella lagstiftning. Den ska särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom, anställa personal samt föra talan inför domstol och andra myndigheter.

I andra stycket har tagits in en bestämmelse om att regeringen prövar bl.a. frågor om ändring av ”en grupperings avtal”. Ordalydelsen innebär att regeringen skulle pröva alla avtal som en gruppering ingår. Som framgår av lagrådsremissen avses här emellertid bara det avtal om bildande av en gruppering som anges i artikel 8 i EG-förordningen. Enligt Lagrådets mening bör bestämmelsen därför formuleras så att prövningen får avse frågor om ändring av ”avtalet om att bilda en gruppering”.

3 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om bemyndigande för regeringen att överlåta förvaltningsuppgifter till en gruppering. Det är fråga om överlåtelser av uppgifter inte endast till grupperingar som har sitt säte i Sverige utan även till grupperingar med säte utanför landet. Det bemyndigande som ges i paragrafen är begränsat till ”överlåtelse av förvaltningsuppgifter beträffande förvaltning av program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU”.

Såvitt framgår av lagrådsremissen är de förvaltningsuppgifter som för närvarande kan komma i fråga endast förvaltning av sådana program som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden och om upphävande av förordningen (EG) nr 1783/1999 (se närmare kapitel III i förordningen). Trots upplysningen i den föreslagna paragrafens sista mening finns det därför inte med hänvisning till nu gällande EG-reglering något utrymme för beslutsfattande om fördelning av stöd ur någon annan av EG:s strukturfonder.

I lagförslaget har bemyndigandet utformats så att regeringen får överlåta förvaltningsuppgifter ”i särskilda fall”. Eftersom en överlåtelse av förvaltningsuppgifter kan ske endast i enskilda fall anser Lagrådet att uttrycket ”i särskilda fall” bör utgå.

Lagrådet föreslår att paragrafens första mening ges följande lydelse: ”Regeringen får till en gruppering överlåta förvaltningsuppgifter gällande program för territoriellt samarbete som delvis finansieras av EU.”

4 §

I första stycket första meningen anges att Bolagsverket ska vara registreringsmyndighet för grupperingar samtidigt som det på två andra ställen i paragrafen liksom i ytterligare några paragrafer talas om registreringsmyndigheten eller registreringsmyndigheten för grupperingar. Begreppet registreringsmyndighet finns emellertid inte i EG-förordningen och det synes inte heller fylla någon egentlig funktion. Enligt Lagrådets mening vinner regleringen i tydlighet om begreppet ersätts med Bolagsverket. De två första meningarna i första stycket kan då också förenklas.

På grundval av det anförda föreslår Lagrådet att de två första styckena ges följande lydelse:

Bolagsverket ska föra ett register över grupperingar med säte i Sverige. I registret ska uppgifter om regeringens beslut i fråga om en gruppering föras in.

Bolagsverket ska genast offentliggöra vad som har förts in i registret. Offentliggörandet ska ske i en tidning som verket ger ut.

5 §

Av EG-förordningen framgår att en förutsättning för en medlems deltagande i en gruppering är att deltagandet har godkänts i respektive medlemsstat. Enligt remissens 2 § ska regeringen godkänna en svensk medlems deltagande. En gruppering ska enligt artikel 5 i EG-förordningen förvärva status som juridisk person vid dagen för registreringen eller offentliggörandet, beroende på vilket som inträffar först. För en gruppering som ska ha säte i Sverige kommer därför registreringen enligt 4 § att få avgörande betydelse. Enligt Lagrådets mening bör detta komma till uttryck i lagen genom en bestämmelse om att det för registrering krävs en ansökan. Det synes vidare lämpligt att en ansökan om registrering ska göras av samtliga blivande medlemmar. Bestämmelsen bör utgöra en egen paragraf, 5 §, och skulle kunna formuleras på följande sätt:

En ansökan om registrering av en gruppering som ska ha säte i Sverige ska göras av samliga blivande medlemmar.

I lagrådsremissen framförs att det – mot vad som föreslogs av den bakomliggande utredningen – inte behövs någon överklagande-bestämmelse i fråga om Bolagsverkets beslut beträffande en registreringsansökan. Någon möjlighet för Bolagsverket att inte bifalla en sådan ansökan skulle nämligen inte finnas. Lagrådet kan emellertid inte se att en registreringsansökan ovillkorligen måste bifallas. Som framgått är exempelvis en av förutsättningarna att samtliga medlemmars deltagande i grupperingen är godkänt av respektive stat. Av det borde följa att en registrering skulle kunna vägras om ett sådant godkännande saknas. Enligt Lagrådets mening bör denna fråga övervägas på nytt i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I remissförslaget 5 § har tagits in en bestämmelse om att regeringen ska underrätta registreringsmyndigheten (Bolagsverket) om sina beslut om en gruppering. Lagrådet vill ifrågasätta behovet av en sådan bestämmelse i lagen. Den bör kunna utgå.

6 §

I paragrafen anges vilka bestämmelser i förvaltningslagen (1986:223) som ska tillämpas beträffande en svensk grupperings förvaltning av program som delvis finansieras av EU. Detta inbegriper bl.a. hantering av ansökningar och beslut om stöd ur regionalfonden. Enligt Lagrådets mening bör med beaktande av motiven för paragrafen i uppräkningsen också tas med 9 § förvaltningslagen om rätt för den som för talan i ett ärende att anlita ombud eller biträde.

I artikel 15.2 andra stycket EG-förordningen anges att de domstolar som är behöriga att avgöra tvister enligt artikel 4.3. eller 4.6 eller enligt artikel 13 ska vara domstolarna i den medlemsstat vars beslut har överklagats. I anslutning till den bestämmelsen anförs i remissen att det i EG-förordningen inte finns någon uttrycklig bestämmelse som innebär att beslut måste kunna domstolsprövas men att det däremot av artikel 13 i EG-förordningen framgår att beslut av det behöriga organ som utpekats i artikeln ska kunna omprövas av en rättslig myndighet. Enligt remissen uppfylls detta krav för svenskt vidkommande genom att regeringen, vars beslut inte kan överklagas, enligt allmänna principer kan ompröva sina beslut.

Lagrådet ansluter sig till den tveksamhet som uttryckts under remissbehandlingen om inte omprövningen av regeringens beslut enligt EG-förordningen måste ske i en annan instans, exempelvis inom ramen för rättsprövningsinstitutet. Lagrådet förordar att frågan övervägs ytterligare under det fortsatta beredningsarbetet.

Enligt 6 § ska 22–25 §§ förvaltningslagen om överklagande m.m. tillämpas vid en svensk grupperings handläggning inom ramen för strukturfondsförvaltningen. I de angivna paragraferna ges bestämmelser om vem som får överklaga, om sättet och tiden för överklagande, om prövning av att överklagande skett inom rätt tid och om överlämnande av fullföljdsinlaga m.m. till högre instans. En förutsättning för bestämmelsernas tillämpning är att det aktuella beslutet får överklagas.

I lagrådsremissen har inte tagits upp frågan om möjligheten att överklaga en grupperings beslut om stöd m.m. (jfr 31 § förordningen /2007:14/ om förvaltning av EG:s strukturfonder). Frågan bör tas upp under det fortsatta beredningsarbetet. Det bör i sammanhanget uppmärksammas att avsaknaden av en rätt till överklagande inom detta område kan komma att strida mot gemenskapsrättens principer om domstolskontroll. Se RÅ 1997 ref. 65 och JO 2006/07 s 376.

Lagrådet vill i anslutning till de förvaltningsuppgifter som kan ankomma på en gruppering uppmärksamma frågan om offentlighet och sekretess kring verksamheten.

Utredningen om territoriellt samarbete inom EU, vars förslag ligger till grund för lagrådsremissen, föreslog att den av utredningen föreslagna lagen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete inom EU skulle kompletteras med en ändring i 1 kap. 9 § sekretesslagen (1980:100) av den innebörden att offentlighetsprincipen skulle komma att gälla hos en gruppering med registrerat säte i Sverige. En utförlig motivering för detta förslag finns i utredningens betänkande s. 168 f.

Förslaget i denna del har inte förts vidare i lagrådsremissen. Som skäl för detta anförs under avsnitt 5.8 i remissen att en ändring i 1 kap. 9 § sekretesslagen, som reglerar organ med enbart kommunalt inflytande, framstår som mindre lämplig samt att frågan dessutom kompliceras av att även organ som inte automatiskt omfattas av offentlighetsprincipen, t.ex. statliga bolag, kan delta i en gruppering. Att offentlighetsprincipen ska omfatta också grupperingar med sådana medlemmar oberoende av vilken verksamhet grupperingen bedriver är enligt lagrådsremissen inte helt självklart. Inte heller finns det enligt remissen skäl att generellt ställa andra krav på insyn än om verksamheten hade bedrivits i en annan privaträttslig organisationsform. Frågan om en gruppering ska omfattas

av offentlighetsprincipen avgörs enligt remissen bäst från fall till fall med hänsyn bl.a. till om grupperingen ska utföra förvaltningsuppgifter eller bedriva myndighetsutövning. Frågan om tillämpning av offentlighetsprincipen får i stället avgöras i anslutning till att regeringen prövar frågor om en svensk medlems deltagande och överlåtelse av förvaltningsuppgifter till en gruppering.

Bestämmelsen i remissförslagets 3 § innefattar ett bemyndigande för regeringen att till en gruppering överlåta rätten att besluta i fråga om fördelning av stöd ur EG:s strukturfonder. En sådan uppgift utgör myndighetsutövning.

I 1 kap. 8 § sekretesslagen anges bl.a. att vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos en myndighet i tillämpliga delar ska gälla också handlingar hos de organ som anges i bilagan till sekretesslagen, i den mån handlingarna hör till den verksamhet som nämns där. De i bilagan angivna organen ska vid tillämpningen av sekretesslagen jämföras med myndigheter. En likalydande bestämmelse (2 kap. 4 §) föreslås i regeringens lagrådsremiss den 30 oktober 2008 med förslag till Offentlighets- och sekretesslag. Den sålunda föreskrivna utvidgningen av offentlighetsprincipens tillämpning utanför myndighetsområdet inriktas enligt bestämmelsens förarbeten (prop. 1986/87:151 s. 50) på de organ som det från offentlighets synpunkt framstår som mest angeläget att reglera, nämligen sådana som handhar myndighetsutövning mot enskilda.

Enligt Lagrådets mening bör mot bakgrund av vad som har sagts nu offentlighetsprincipen gälla hos grupperingar med säte i Sverige vid handläggning av ansökningar om stöd ur EG:s strukturfonder. En generell bestämmelse om detta kräver lagform och bör beslutas redan i detta lagstiftningsärende, förslagsvis genom ett tillägg till bilagan till sekretesslagen.

8 §

Med hänvisning till vad Lagrådet anfört under 2 § bör i första stycket orden ”en grupperings avtal” bytas ut mot ”avtalet om att bilda grupperingen”.

I andra stycket första meningen anges att regeringen och registreringsmyndigheten ska underrättas om ett beslut om att inleda likvidation och om upplösning av en gruppering med säte i Sverige. Vem som ska ansvara för att en underrättelse lämnas anges emellertid inte. Enligt Lagrådets mening skulle värdet av bestämmelsen öka betydligt om man där pekar ut den som avses vara ansvarig för en underrättelse. I första hand bör grupperingen själv komma i fråga, men i upplösningfallen förefaller det dock mer passande att lägga ansvaret på någon annan, exempelvis den eller de svenska myndigheter eller andra organ som var medlemmar i grupperingen när beslutet om upplösning fattades.

Vad gäller andra stycket första meningen bör också nämnas att, i linje med vad som anförts under 4 §, ”registreringsmyndigheten” bör ersättas med ”Bolagsverket”.

I första stycket föreskrivs att den myndighet som regeringen bestämmer ska vara kontrollmyndighet för grupperingar enligt artikel 6 i EG-förordningen. Vidare föreskrivs i fjärde stycket att kontrollmyndigheten även ska ansvara för övriga uppgifter som anges i artikel 6. Med dessa övriga uppgifter får förstås vad som anges i artikel 6.2 om att det kan krävas att myndigheter i den stat där en gruppering har sitt säte vidtar åtgärder för att ge myndigheter i en annan medlemsstat hjälp vid kontroller där och för att utbyta information. Däremot avses enligt vad som upplysts vid föredragningen inför Lagrådet inte vad som sägs i artikel 6.5 om att andra medlemsstater ska informeras i vissa situationer. Enligt Lagrådets mening bör lagtexten därför justeras, förslagsvis kan första och fjärde styckena då föras samman. Dessutom anser Lagrådet att det saknas anledning att i lagen använda begreppet kontrollmyndigheten, ett begrepp som inte heller finns i EG-förordningen.

I andra stycket ges i de två första meningarna bestämmelser om att Bolagsverket ska skicka kopior av en grupperings årsredovisning och revisionsberättelse till den kontrollerande myndigheten och att denna myndighet ska utgå från dessa handlingar vid sin kontroll. Som Lagrådet ser det ligger det i sakens natur att man vid en kontroll har att utgå från det underlag som redan kan finnas, och den föreslagna formuleringen ger knappast heller någon vägledning om hur omfattande en kontroll avses vara. Enligt Lagrådets mening förefaller det vara en lämpligare ordning att regeringen, som ska bestämma vilken myndighet som ska utföra kontrollerna, också meddelar de bestämmelser om kontrollen som kan behövas. Lagrådet ifrågasätter också behovet av att i lag reglera att Bolagsverket ska skicka vissa offentliga handlingar till en annan myndighet. De här redovisade bestämmelserna bör alltså kunna utgå.

Mot denna bakgrund skulle paragrafen kunna ges följande lydelse:

Den myndighet som regeringen bestämmer ska i fråga om en grupperings förvaltning av offentliga medel utföra kontroll och vidta övriga åtgärder enligt artiklarna 6.1 och 6.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1082/2006.

En gruppering är skyldig att lämna myndigheten de handlingar och uppgifter som myndigheten behöver för kontrollen.

Myndigheten ska rapportera resultatet av kontrollen till regeringen, Bolagsverket och grupperingen.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 16 mars 2009.

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Ask, Leijonborg, Torstensson, Björklund, Carlsson, Sabuni, Adelson Liljeroth, Björling.

Föredragande: Statsrådet Torstensson.

Regeringen beslutar proposition 2008/09:174 Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag (2009:000) om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete	4 § 9 §	32006R1082
